

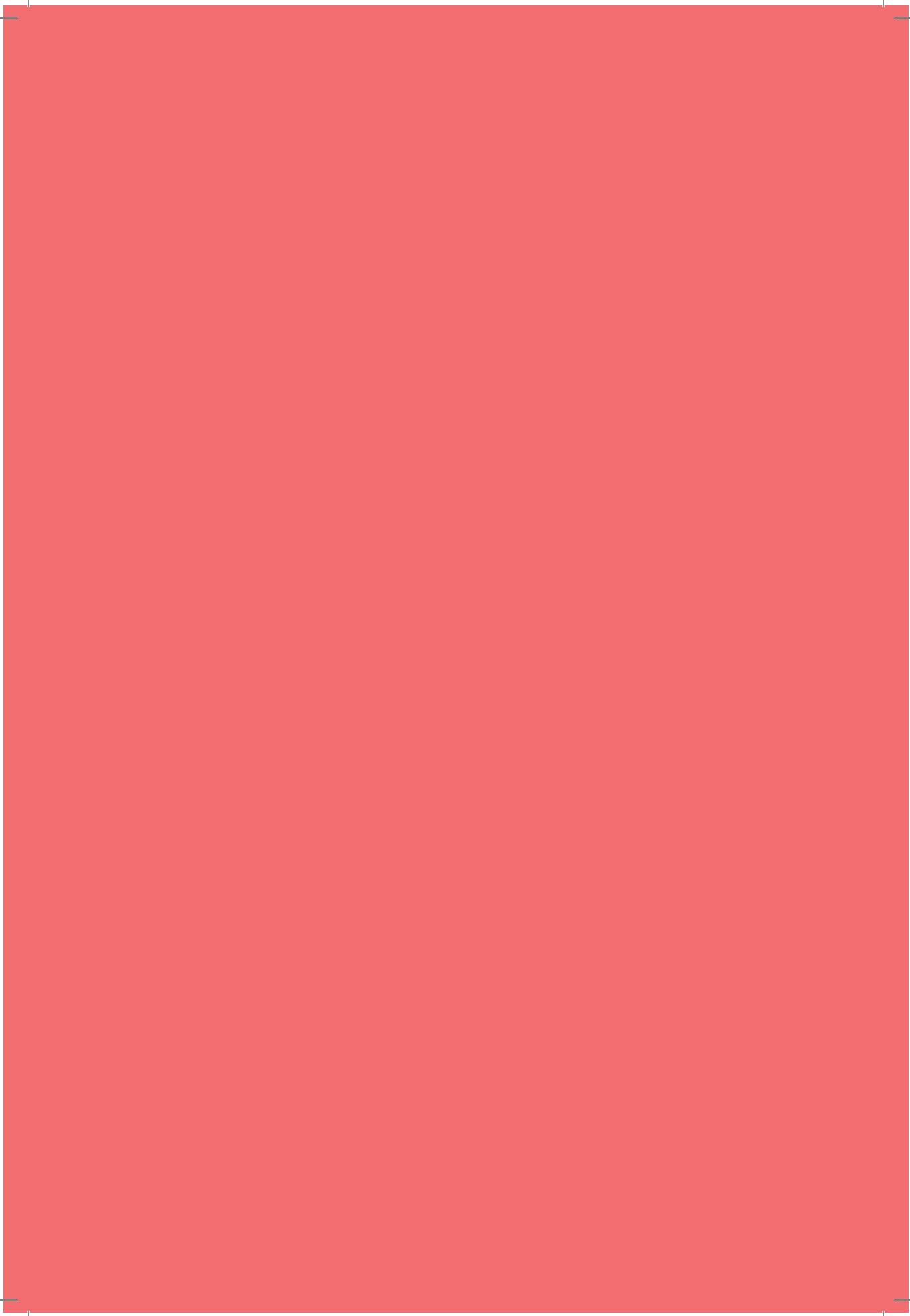
KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA,
KELUARGA DAN MASYARAKAT

LEMBAGA PENDUDUK DAN PEMBANGUNAN KELUARGA NEGARA

LEMBAGA PENDUDUK DAN PEMBANGUNAN
KELUARGA NEGARA (LPPKN)

**LAPORAN
INDEKS KESEJAHTERAAN
KELUARGA
MALAYSIA 2019**

LEMBAGA PENDUDUK DAN PEMBANGUNAN
KELUARGA NEGARA (LPPKN)

©Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN), 2020 Hak cipta terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluarkan ulang mana-mana bahagian artikel, ilustrasi dan kandungan buku ini dalam apa jua bentuk dan dengan apa jua cara sama ada elektronik, fotokopi, rakaman atau cara lain sebelum mendapat izin daripada Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara, Malaysia.

Perpustakaan Negara Malaysia
Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan LPPKN
Laporan Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia 2019
ISBN 978-967-2079-13-2

LEMBAGA PENDUDUK DAN PEMBANGUNAN KELUARGA NEGARA

Diterbitkan oleh:

Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara
12B, Bangunan LPPKN, Jalan Raja Laut,
Peti Surat 10416, 50712 Kuala Lumpur.

Telefon : +603-2613 7555
Fax : +603-2693 7250
Laman Sesawang : www.lppkn.gov.my
Emel : penduduk@lppkn.gov.my
Facebook : Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara
Twitter : twitter.com/LPPKN

KANDUNGAN

PRAKATA	02
Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat	02
Ketua Setiausaha KPWKMM	03
Ketua Pengarah LPPKN	04
PENGHARGAAN	05
KUMPULAN PENYELIDIK	06
RINGKASAN EKSEKUTIF	07
PENGENALAN	09
Latar Belakang	09
Kesejahteraan Keluarga	09
Perkembangan Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia	10
Domain dan Indikator Kesejahteraan Keluarga	13
METODOLOGI	17
Reka Bentuk Kajian	17
Rangka Pensampelan	17
Reka Bentuk Pensampelan dan Saiz Sampel	17
Skop Kajian	17
Instrumen	17
Pengumpulan Data	18
Pengiraan Indeks	18
Kategori Skor Indeks, Domain dan Indikator	18
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019	19
Skor Indeks, Domain dan Indikator	21
Skor Indeks, Domain dan Indikator Mengikut Ciri-ciri Demografi	24
SKOR IKK 2019 MENGIKUT NEGERI	32
PERBANDINGAN SKOR IKK 2016 & IKK 2019	64
Perbandingan Skor Keseluruhan Indeks, Domain dan Indikator	64
Perbandingan Skor Mengikut Negeri	65
CABARAN KELUARGA	68
KESIMPULAN	70
CADANGAN	71
RUJUKAN	73
LAMPIRAN	74
Lampiran 1: Taburan Tempat Kediaman yang Terlibat	74
Lampiran 2: Senarai Domain, Indikator dan Item IKK 2019	75

PRAKATA

MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT

Kesejahteraan institusi keluarga merupakan antara agenda utama Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) ke arah mencapai visi sebagai peneraju utama dalam mencapai kesaksamaan gender, pembangunan keluarga dan masyarakat penyayang dan sejahtera sebagai asas pembentukan sebuah negara maju yang terbilang.

Pemantauan tahap kesejahteraan keluarga secara berkala melalui pelaksanaan Kajian Indeks Kesejahteraan Keluarga (IKK) oleh Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) adalah komitmen berterusan kerajaan dalam memastikan institusi keluarga dapat terus menyumbang kepada pembangunan sosioekonomi negara.

Adalah diharapkan hasil Kajian IKK 2019 ini akan dapat menjadi rujukan penting kepada semua pihak dalam merangka dan membangunkan dasar, program dan perkhidmatan khususnya berkaitan pengukuhan dan peningkatan kesejahteraan keluarga di negara ini.

YB DATUK SERI RINA MOHD HARUN
MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT

PRAKATA

KETUA SETIAUSAHA KPWKM

Keluarga yang sejahtera melahirkan modal insan dan generasi masa depan negara. Dasar Keluarga Negara menetapkan matlamat untuk membangunkan keluarga yang sejahtera, sihat dan resilien untuk memastikan kestabilan sosial. Menyedari hakikat ini, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) melalui Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) telah memperkenalkan Kajian Indeks Kesejahteraan Keluarga (IKK) pada tahun 2011 untuk mengukur tahap kesejahteraan keluarga di Malaysia. Maklumat yang dihasilkan oleh kajian ini digunakan dalam proses pembentukan polisi, perancangan dan pelaksanaan program-program intervensi bagi mengukuhkan institusi kekeluargaan.

Usaha untuk memahami dengan lebih jelas berkenaan kesejahteraan keluarga membantu kementerian merealisasikan visi KPWKM bagi mencapai pembangunan keluarga dan masyarakat penyayang dan sejahtera, di samping menyokong perancangan Kerajaan melalui Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) dan Matlamat Pembangunan Lestari 2030 (*2030 Sustainable Development Goals*).

Tanggungjawab untuk mensejahterakan keluarga di Malaysia perlu disokong oleh pelbagai pihak termasuk kerajaan, swasta, badan bukan kerajaan serta masyarakat sendiri. Tindakan dan langkah yang bersesuaian ke atas domain dan indikator dalam IKK 2019 perlu direncana dengan baik agar pencapaian indeks dapat dipertingkatkan pada masa hadapan seperti yang digariskan dalam RMKe-11 yang mensasarkan skor Indeks

Kesejahteraan Keluarga mencapai 8.0 daripada skala maksimum 10.

Justeru, penemuan Kajian IKK 2019 yang terbaharu ini diharap dapat dijadikan rujukan dan mampu memberi manfaat kepada pihak berkaitan. Peranan dan sokongan oleh semua pihak termasuk agensi kerajaan, swasta, badan bukan kerajaan, masyarakat serta keluarga perlu dipergiat dan diperkukuhkan lagi dalam merencana program dan inisiatif kekeluargaan untuk mencapai tahap kesejahteraan keluarga yang lebih baik pada masa hadapan.

DATO' DR. JUNAIDAH KAMARRUDDIN
KETUA SETIAUSAHA
Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat.

PRAKATA

KETUA PENGARAH LPPKN

Kajian Indeks Kesejahteraan Keluarga (IKK) telah dilaksanakan buat pertama kalinya oleh Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) pada tahun 2011. Pembentukan IKK 2011 merupakan kayu pengukur kepada tahap kesejahteraan keluarga di Malaysia yang mengambil kira tujuh domain utama iaitu hubungan kekeluargaan, ekonomi keluarga, kesihatan keluarga, keselamatan keluarga, keluarga dan komuniti, keluarga dan agama/kerohanian serta perumahan dan persekitaran. IKK 2011 menjadi asas pembentukan siri kedua kajian iaitu IKK 2016 yang merangkumi domain-domain yang sama dengan tambahan domain keluarga dan teknologi komunikasi.

Bagi meneruskan pemantauan tahap kesejahteraan keluarga Malaysia, LPPKN telah melaksanakan siri ketiga Kajian IKK pada tahun 2019. Secara keseluruhannya, skor IKK 2019 berada pada tahap sederhana iaitu 7.72 daripada skala maksimum 10. Skor IKK 2019 telah menunjukkan peningkatan berbanding skor IKK 2016.

IKK 2019 mengekalkan kesemua lapan domain yang digunakan semasa IKK 2016 dengan menambah baik beberapa item dalam domain-domain tertentu. Terdapat tiga domain yang mencatatkan skor melebihi 8.0 iaitu Domain Hubungan Kekeluargaan, Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian, dan Domain Keluarga dan Keterlibatan Komuniti. IKK 2019 merekodkan tiga domain mencapai skor melebihi 8.0 berbanding hanya satu domain semasa IKK 2016.

Hasil IKK menjadi input dan rujukan penting kepada para penggubal dasar, perancang dan pengurus program dalam merangka pelan pembangunan dan program intervensi sosial yang berteraskan kekeluargaan, bertepatan dengan salah satu teras strategik Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11) iaitu memperkukuhkan inklusiviti ke arah masyarakat yang saksama.

ABDUL SHUKUR ABDULLAH
KETUA PENGARAH
Lembaga Penduduk dan Pembangunan
Keluarga Negara.

PENGHARGAAN

Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Kementerian, agensi serta jabatan yang terlibat dalam melaksanakan Kajian Indeks Kesejahteraan Keluarga 2019. Penghargaan ini ditujukan kepada semua yang terlibat seperti berikut:

AHLI JAWATANKUASA TEKNIKAL KAJIAN

- Kementerian Hal Ehwal Ekonomi
- Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
- Kementerian Kesihatan Malaysia
- Kementerian Dalam Negeri
- Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
- Kementerian Pembangunan Luar Bandar
- Kementerian Pelajaran
- Kementerian Pengangkutan
- Kementerian Komunikasi dan Multimedia
- Kementerian Sumber Manusia
- Kementerian Tenaga dan Sumber Asli
- Kementerian Tenaga, Teknologi Sains, Perubahan Iklim dan Alam Sekitar
- Jabatan Perangkaan Malaysia
- Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
- Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional
- Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia
- Universiti Malaya
- Universiti Kebangsaan Malaysia
- Universiti Teknologi MARA Shah Alam
- Federation of Reproductive Health Associations Malaysia
- Focus on the Family
- Bahagian Perancangan Strategik, LPPKN
- Bahagian Kesejahteraan Keluarga, LPPKN

AHLI JEMPUTAN

- Institut Sosial Malaysia
- Agensi Antidadah Kebangsaan
- Universiti Putra Malaysia
- Sunway University
- Institut Kefahaman Islam Malaysia
- Pertubuhan IKRAM Malaysia
- Yayasan Generasi Gemilang
- Malaysian Consultative Council of Buddhism, Christianity, Hinduism, Sikhism and Taoism
- Bahagian Reproduksi Manusia, LPPKN
- LPPKN Negeri Selangor
- LPPKN Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

Serta kepada individu yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam menjayakan IKK 2019. Semoga IKK 2019 menjadi rujukan kepada semua pihak dalam merencana program pembangunan keluarga bagi meningkatkan kesejahteraan keluarga ke tahap yang lebih baik.

KUMPULAN PENYELIDIK

PENASIHAT

ABDUL SHUKUR ABDULLAH
Ketua Pengarah, LPPKN

PENGARAH PROJEK

HAIRIL FADZLY MD. AKIR
Timbalan Ketua Pengarah
(Dasar), LPPKN

KETUA PROJEK

ADZMEL MAHMUD
Pengarah, Bahagian
Penyelidikan
Kependudukan dan
Keluarga, LPPKN

PENYELIDIK LPPKN

Noor Azlin Muhammad
Sapri

Nur Airena Aireen
Azman

Ahmad Rasyidee Abdul
Razak

Massita Mohamad

Syafina Muda

Khairul Faqri Kamalul
Razib

Irwan Nadzif Mahpul

Ismahalil Ishak

Azlan Aziz

Rosdiana Abdul Hamid

Nur Hidayahbillah
Muhammad Ghani

URUS SETIA

Bahagian Penyelidikan Kependudukan dan Keluarga, LPPKN

RINGKASAN EKSEKUTIF

INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA (IKK)

Indeks Kesejahteraan Keluarga (IKK) merupakan satu penanda aras pelbagai dimensi yang dibangunkan khas untuk mengukur tahap kesejahteraan keluarga di Malaysia. Indeks ini dijana melalui penilaian ibu atau bapa terhadap kesejahteraan keluarga mereka. IKK Malaysia telah diperkenalkan pada 2011 dengan nilai skor sebanyak 7.55 daripada skala maksimum 10. Bagi memastikan IKK terus relevan, domain dan indikator yang digunakan telah disemak dan kemaskini agar seiring dengan perkembangan semasa. Oleh itu, IKK siri kedua telah diadakan pada 2016. Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga 2016 (IKK 2016) yang diperoleh adalah 7.33 daripada skala maksimum 10.

Bagi meneruskan pemantauan terhadap tahap kesejahteraan keluarga di Malaysia, IKK 2019 yang merupakan siri ketiga telah dilaksanakan. IKK 2019 ini dilaksanakan untuk memenuhi keperluan *National Outcome* yang telah ditetapkan dalam Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11) iaitu mencapai skor 8.0 daripada skala maksimum 10.

Pengumpulan maklumat bagi penjaanaan indeks telah menggunakan pendekatan tinjauan keratan rentas. Kaedah pensampelan yang telah digunakan ialah pensampelan berstrata dua peringkat. Senarai sampel yang digunakan dalam kajian ini telah diperolehi dari Jabatan Perangkaan Malaysia. Responden kajian ini terdiri daripada ibu atau bapa warganegara Malaysia yang mempunyai anak berumur antara 3 hingga 24 tahun. Sebanyak 5,005 orang responden telah berjaya ditemu bual.

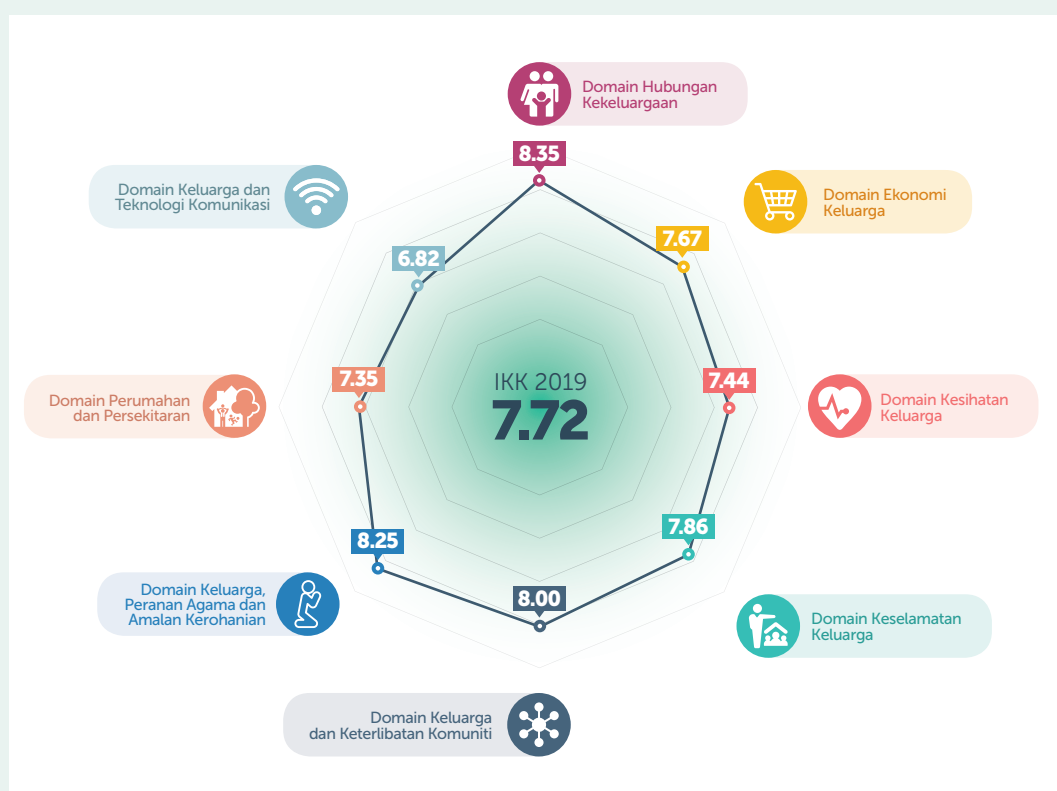
IKK 2019 menggunakan skor 10 sebagai skala maksimum di mana semakin tinggi nilai skor yang diperolehi, menunjukkan tahap kesejahteraan keluarga yang lebih baik. Dalam kajian ini, tahap kesejahteraan keluarga dikategorikan kepada tiga iaitu rendah (skor 0-4), sederhana (skor 5-7) dan tinggi (skor 8-10).

SKOR INDIKATOR/ DOMAIN/INDEKS	KATEGORI
0-4	Rendah
5-7	Sederhana
8-10	Tinggi

TAHAP KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA SEMAKIN MENINGKAT

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia 2019 yang dicatatkan dalam kajian ini ialah 7.72 daripada skala maksimum 10. Daripada lapan domain yang telah dikenal pasti, Domain Hubungan Kekeluargaan mencatatkan skor domain yang tertinggi iaitu 8.35. Ini diikuti

oleh Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian (8.25), Domain Keluarga dan Keterlibatan Komuniti (8.00), Domain Keselamatan Keluarga (7.86), Domain Ekonomi Keluarga (7.67), Domain Kesihatan Keluarga (7.44), Domain Perumahan dan Persekitaran (7.35) dan Domain Keluarga dan Teknologi Komunikasi (6.82). Walaupun skor IKK 2019 masih berada di tahap sederhana namun ia telah menunjukkan peningkatan sebanyak 0.39 mata berbanding 7.33 bagi IKK 2016.

Kajian ini juga mendapati bahawa skor IKK 2019 semakin meningkat mengikut kumpulan pendapatan isi rumah. Skor IKK 2019 adalah lebih tinggi dalam keluarga yang tinggal di luar bandar. Dari segi jenis keluarga, skor IKK 2019 adalah lebih tinggi dalam kumpulan keluarga

asas dan keluarga gabungan. Skor IKK 2019 mengikut negeri pula menunjukkan Wilayah Persekutuan Putrajaya mencatatkan skor tertinggi dan negeri Perak mencatatkan skor terendah.

PENGENALAN

LATAR BELAKANG

Institusi keluarga adalah sebuah institusi penting dalam masyarakat Malaysia. Keluarga yang sejahtera akan melahirkan masyarakat yang juga sejahtera. Perkembangan ekonomi dan sosial yang pesat telah memberi kesan kepada kesejahteraan keluarga dari segi perhubungan keluarga, gaya hidup, keseimbangan kerja dan keluarga serta kos sara hidup.

Justeru, institusi keluarga perlu disejahtera dan diperkukuhkan dari masa ke masa supaya dapat terus menyumbang kepada pembangunan sosioekonomi negara. Pembangunan ekonomi perlu diseimbangkan dengan pembangunan sosial yang baik meliputi aspek jasmani, emosi dan rohani bagi memastikan kesejahteraan keluarga di negara ini tidak terjejas. Keluarga yang sejahtera mampu melahirkan generasi atau modal insan yang berkualiti untuk pembangunan masa hadapan negara.

Pada masa kini, institusi keluarga berhadapan dengan pelbagai cabaran yang boleh menggugat kesejahteraan keluarga itu sendiri. Isu berkaitan keharmonian rumah tangga, keseimbangan antara kerja dan keluarga, pengurusan ekonomi keluarga, keadaan kesihatan ahli keluarga, tahap keselamatan keluarga, perhubungan keluarga dan komuniti, amalan kerohanian keluarga, persekitaran yang tenteram untuk keluarga serta pengaruh teknologi kepada keluarga sering menjadi faktor yang mempengaruhi kesejahteraan sesebuah keluarga.

Menyedari hakikat ini, KPWKM melalui LPPKN terus komited dalam pemantauan tahap kesejahteraan keluarga di Malaysia. Pemeraksanaan komuniti untuk membina masyarakat yang produktif dan sejahtera melalui pengukuhan institusi kekeluargaan telah jelas dinyatakan dalam dokumen Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11) dan dijadikan salah satu komitmen utama Kerajaan. Komitmen ini akan terus diperkukuhkan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12).

KESEJAHTERAAN KELUARGA

Kesejahteraan keluarga adalah sebuah konsep multidimensi yang mendokong pelbagai aspek kehidupan seseorang individu dan keluarga. LPPKN (2017) mendefinisikan kesejahteraan keluarga sebagai keadaan di mana keluarga yang berada dalam keadaan selamat, sihat, aman, selesa, harmoni dan memuaskan. Definisi ini juga menekankan aspek kepuasan dan keselesaan daripada segi kerohanian, ekonomi dan kewangan, mental, psikososial, kesihatan, politik dan kelestarian.

Kajian lepas turut menyatakan kesejahteraan keluarga adalah tunjang utama dalam mempengaruhi keperibadian seseorang individu (Cousins, 1989; Lee et al., 2012) selain menjadi asas utama dan tertua dalam pembentukan sesebuah masyarakat yang berkualiti (DeFrain and Asay 2007; Krys et al. 2019). Hubungan kekeluargaan termasuk sokongan sosial (kasih sayang dan nasihat-menasihati) dan ketegangan (kritikan, tuntutan berlebihan)

di antara ahli keluarga dilihat antara elemen yang mempengaruhi kesejahteraan fizikal, psikologi dan tingkah laku (Pearlin, 1999).

Kesejahteraan keluarga juga merupakan asas kestabilan perhubungan sosial dan emosi individu dalam keluarga. Selain daripada perhubungan sosial dan emosi, ia perlu disokong oleh faktor fizikal bagi melengkapkan keperluan asas individu dan keluarga. Kesejahteraan kanak-kanak dan remaja misalnya dibina berasaskan keluarga yang sejahtera. Kesejahteraan keluarga dilihat sebagai sumber individu untuk membangunkan potensi diri, memperkasa kemahiran sosial, menjadi lebih kreatif, berdaya tahan dan sihat. Sebaliknya, kegagalan sesebuah keluarga mencapai kesejahteraan dilihat akan menjejaskan perkembangan psikososial kanak-kanak dan ahli keluarga yang lain. Kanak-kanak dan remaja yang terdedah dengan masalah keluarga seperti perceraian ibu bapa, konflik rumah tangga dan psikopatologi ibu bapa misalnya berkemungkinan berdepan dengan masalah kesihatan mental (Bakker, Ormel, Verhulst, & Oldehinkel, 2012). Oleh yang demikian, kesejahteraan keluarga bukan sahaja dilihat berdasarkan faktor dalaman keluarga semata-mata malahan interaksi keluarga dengan persekitaran turut diambilkira.

PERKEMBANGAN INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA

Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia (IKK) merupakan satu bentuk pengukuran yang dibangunkan untuk mengukur tahap kesejahteraan keluarga di negara ini. IKK mengukur tahap kesejahteraan sesebuah keluarga di Malaysia yang melibatkan segenap aspek pembangunan keluarga dan fungsinya dalam masyarakat. Penghasilan IKK telah melalui beberapa fasa utama bermula dengan mengenal pasti domain dan indikator serta

penentuan kaedah dan formula untuk menjana indeks yang diperlukan. Dinamika keluarga yang semakin pantas berubah turut menjadi cabaran utama kepada IKK supaya pengukuran yang digunakan mengambil kira keadaan semasa. Menyedari hakikat ini, domain dan indikator yang digunakan dikemaskini untuk setiap siri kajian. Kini, IKK telah berkembang dengan pelaksanaan beberapa siri kajian yang bermula daripada IKK 2011 kepada IKK 2016 hingga yang terkini IKK 2019.

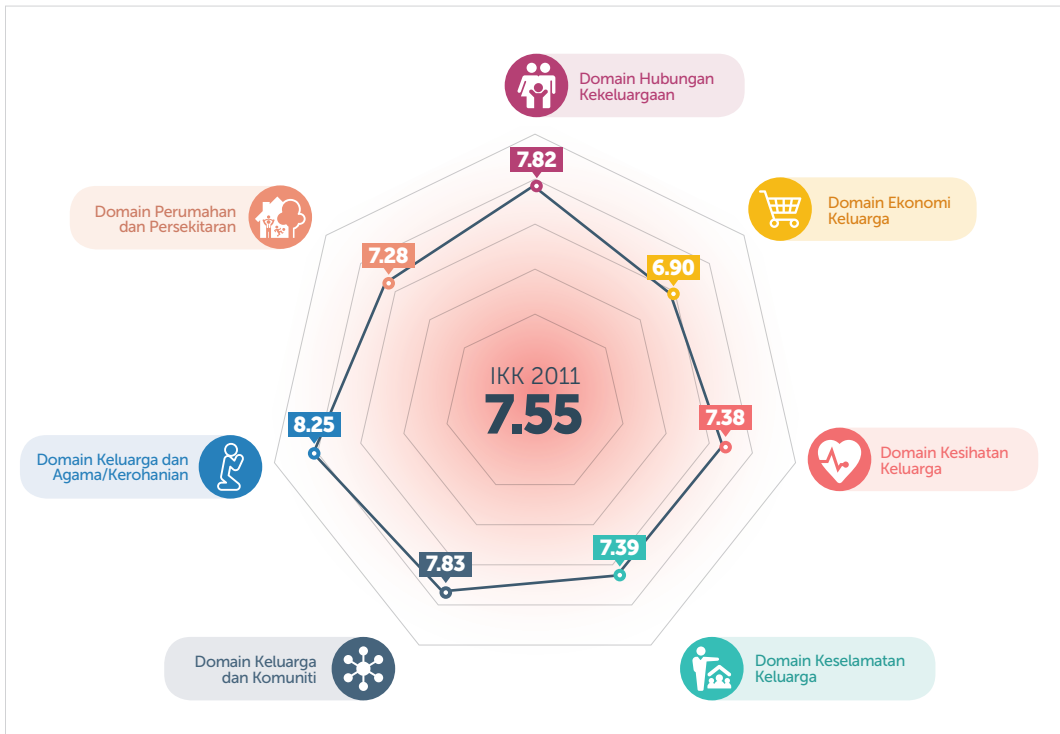
Indeks Kesejahteraan Keluarga 2011 (IKK 2011)

IKK 2011 telah menjadi pencetus kepada perkembangan dan pelaksanaan pengukuran tahap kesejahteraan keluarga di Malaysia. Indeks ini memberikan gambaran tentang tahap kesejahteraan keluarga melalui domain-domain

terpilih khususnya berkaitan hal kekeluargaan. Tujuh domain telah dikenalpasti sebagai pengukuran utama untuk menentukan tahap kesejahteraan keluarga Malaysia iaitu Domain Hubungan Kekeluargaan, Domain Kesihatan Keluarga, Domain Ekonomi Keluarga, Domain Keluarga, Agama/Kerohanian, Domain Keselamatan Keluarga, Domain Keluarga dan Komuniti dan Domain Keluarga dan Persekitaran.

Skor indeks yang dicatatkan pada tahun 2011 ialah 7.55 daripada skala maksimum 10. Daripada tujuh domain yang terdapat di dalam IKK 2011, Domain Keluarga dan Agama/Kerohanian telah mencatatkan skor domain tertinggi (8.25), diikuti Domain Keluarga dan Komuniti (7.83), Domain Hubungan Kekeluargaan (7.82), Domain Keselamatan Keluarga (7.39), Domain Kesihatan Keluarga (7.38), Domain Keluarga dan Persekitaran (7.28), dan Domain Ekonomi Keluarga (6.90).

IKK 2011 yang dilaksanakan telah memberi satu jajaran baru kepada penyelidikan kekeluargaan di Malaysia. IKK 2011 telah dijadikan sebagai salah satu *outcome* dalam Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11), di bawah teras strategik memperkukuh inklusiviti ke arah masyarakat yang saksama yang mensasarkan skor Indeks Kesejahteraan Keluarga mencapai 8.0 daripada skala maksimum 10 menjelang tahun 2020.

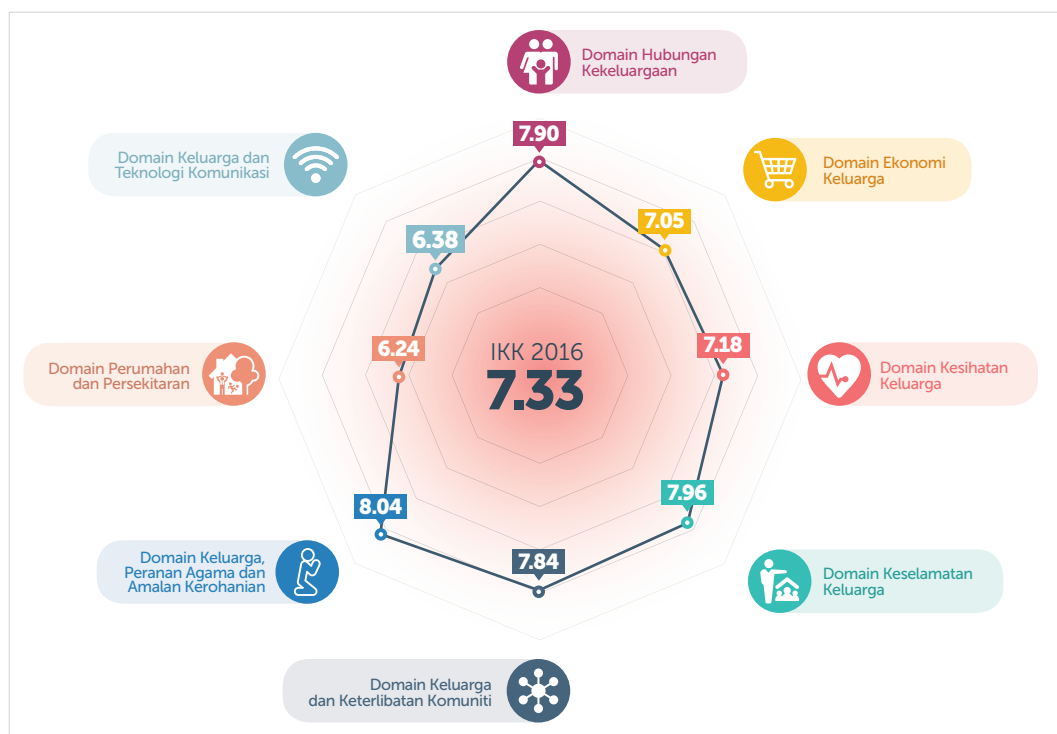
Indeks Kesejahteraan Keluarga 2016 (IKK 2016)

Pada tahun 2016, LPPKN telah melaksanakan Kajian Indeks Kesejahteraan Keluarga (IKK 2016). Dalam kajian ini, kesemua domain dan indikator yang telah digunakan pada IKK 2011 telah melalui proses semakan dan penilaian semula

untuk memastikan domain dan indikator tersebut masih lagi relevan dengan keadaan dan cabaran semasa keluarga. Beberapa siri bengkel dan pra uji telah dilaksanakan untuk tujuan ini. Hasil penilaian yang telah dilakukan telah menentukan IKK 2016 perlu ditambah dengan satu domain yang baru dan mengekalkan ketujuh-tujuh domain pengukuran yang telah digunakan pada tahun 2011. Domain yang telah ditambah bagi IKK 2016 ialah Domain Keluarga dan Teknologi Komunikasi.

Secara keseluruhannya, skor IKK 2016 berada pada tahap sederhana iaitu 7.33 daripada skala maksimum 10. Daripada lapan domain yang terdapat di dalam IKK 2016, Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian mencatatkan skor domain tertinggi iaitu 8.04 dan dikategorikan dalam tahap tinggi. Ini diikuti oleh Domain Keselamatan Keluarga (7.96), Domain Hubungan Kekeluargaan (7.90), Domain Keluarga dan Keterlibatan Komuniti (7.84), Domain Kesihatan Keluarga (7.18), Domain Ekonomi Keluarga (7.05), Domain

Keluarga dan Teknologi Komunikasi (6.38), dan Domain Perumahan dan Persekitaran (6.24). Kesemua nilai skor domain tersebut berada pada tahap sederhana.

Perbandingan di antara skor IKK 2016 dan IKK 2011 tidak dapat dilakukan kerana terdapat perubahan besar khususnya daripada segi pertambahan bilangan domain.

IKK 2016 telah dijadikan rujukan dalam pembangunan dan pelaksanaan program dan aktiviti di peringkat komuniti. Pada tahun 2016, LPPKN telah membangunkan Program *Family and Community Empowerment (FACE)* iaitu program untuk mensejahterakan keluarga dengan memperkasa keluarga dan komuniti. Antara matlamat *FACE* adalah untuk membina masyarakat yang produktif dan sejahtera, mengenal pasti keperluan setempat bagi merangka program intervensi yang bersesuaian untuk meningkatkan tahap kesejahteraan keluarga serta memperkasa mekanisme sosial dalam komuniti sedia ada untuk membentuk 'Family Champion'. Instrumen IKK 2016 telah

digunakan untuk pemantauan kesejahteraan di 33 buah komuniti yang terlibat dengan program *FACE*.

Indeks Kesejahteraan Keluarga 2019 (IKK 2019)

Siri ketiga Kajian Indeks Kesejahteraan Keluarga telah diteruskan pada tahun 2019 sebagai usaha untuk meneruskan pemantauan terhadap tahap kesejahteraan keluarga di Malaysia. Bagi meneruskan kesinambungan terhadap pengukuran tahap kesejahteraan keluarga, domain dan indikator yang digunakan dalam IKK 2016 telah dijadikan sebagai rujukan utama. Justeru, objektif Kajian IKK 2019 adalah untuk:

- mengukur tahap kesejahteraan keluarga berdasarkan set indikator yang telah ditambah baik;
- menghasilkan Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia 2019; dan
- mengemukakan cadangan program dan inisiatif pengukuhan kesejahteraan keluarga.

DOMAIN DAN INDIKATOR KESEJAHTERAAN KELUARGA

DOMAIN

HUBUNGAN KEKELUARGAAN

INDIKATOR PENGLIBATAN IBU BAPA

Penyertaan ibu bapa dan anak-anak secara bersama dalam aktiviti harian, disiplin dan mengajar sikap bertanggungjawab serta pujian dan kasih sayang.

INDIKATOR PERHUBUNGAN RAPAT

Hubungan emosi, kepercayaan dan empati antara ahli keluarga.

INDIKATOR KUALITI MASA BERSAMA KELUARGA

Masa yang diluangkan oleh ibu bapa dalam melakukan aktiviti yang disukai anak-anak dan aktiviti riadah serta masa yang digunakan anak-anak untuk berkongsi cerita dengan ibu bapa.

INDIKATOR KEFUNGSIAN KELUARGA

Keupayaan keluarga untuk berinteraksi, berkomunikasi, membuat keputusan, menyelesaikan masalah dan mengekalkan hubungan antara satu sama lain.

INDIKATOR IMBANGAN KERJA-KELUARGA

Keseimbangan masa dan persepsi positif individu ke atas perhubungan antara kerjaya dan peranan keluarga yang mana perhubungan tersebut dilihat sebagai seimbang dan setara antara satu sama lain.

INDIKATOR DAYA TINDAK KELUARGA

Keupayaan individu dan keluarga untuk mengendalikan masalah atau tekanan dengan baik.

INDIKATOR DAYA TAHAN KELUARGA

Keupayaan keluarga untuk berdepan dengan tekanan dan kesukaran serta mengatasi tekanan dan kesukaran tersebut.

DOMAIN

EKONOMI KELUARGA

INDIKATOR KESEJAHTERAAN KEWANGAN

Penilaian keadaan kewangan keluarga dalam memenuhi kesejahteraan kewangan semasa dan menyelesaikan komitmen kewangan yang sedia ada.

INDIKATOR PENGURUSAN KEWANGAN

Penilaian cara pengurusan sumber kewangan untuk mencapai matlamat kewangan keluarga.

DOMAIN

KESIHATAN KELUARGA

INDIKATOR AMALAN KESIHATAN KELUARGA

Gaya hidup yang sihat termasuklah aktiviti bersenam, hidangan makanan harian yang seimbang, tidak merokok, tidak terlibat dalam penyalahgunaan bahan dan tiada masalah penyakit kronik dalam keluarga.

INDIKATOR KESIHATAN UMUM

Keadaan kesejahteraan fizikal, mental dan sosial keluarga secara menyeluruh.

DOMAIN

KESELAMATAN KELUARGA

INDIKATOR KESELAMATAN KELUARGA

Tahap kepekaan dan kesedaran individu terhadap keselamatan keluarga serta yakin selamat berada di persekitaran kediaman.

INDIKATOR PENGETAHUAN KECEMASAN

Kesedaran dan pemahaman berkaitan kemahiran dan langkah keselamatan ketika kecemasan.

DOMAIN

KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI

INDIKATOR KERJASAMA DALAM KOMUNITI

Hubungan sosial yang wujud daripada keperluan untuk membangunkan jalinan keluarga dengan komuniti.

INDIKATOR HUBUNGAN DALAM KOMUNITI

Hubungan baik dengan jiran tetangga, menziarahi jiran tetangga dan menyayangi komuniti.

DOMAIN

KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN

INDIKATOR PERANAN AGAMA

Kesan peranan agama terhadap individu. Diukur melalui peranannya sebagai asas kesejahteraan keluarga dan kefahaman terhadap kehidupan.

INDIKATOR AMALAN KEROHANIAN

Pemantapan rohani dalam kehidupan. Diukur melalui pelbagai amalan kerohanian mengikut kepercayaan dan pegangan agama.

DOMAIN

PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN

INDIKATOR KAWASAN PERUMAHAN

Prasarana yang disediakan untuk kesejahteraan individu dan keluarga. Diukur melalui kebolehcapaian kepada kemudahan pengangkutan dan infrastruktur di kawasan perumahan, tahap kepuasan utiliti dan bantuan komuniti.

INDIKATOR TAHAP PENCEMARAN

Pencemaran bau dan pencemaran bunyi yang melibatkan penyelenggaraan sampah sarap, sistem perparitan dan tahap kebisingan di kawasan perumahan.

INDIKATOR AMALAN 3R

Merujuk kepada kesedaran dan pengetahuan terhadap penggunaan plastik, penggunaan semula barangan dan mengitar semula barangan untuk digunakan semula.

DOMAIN

KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI

INDIKATOR PENGARUH APLIKASI KOMUNIKASI

Kesan penggunaan telefon ke atas interaksi ahli keluarga.

INDIKATOR KAWALAN IBU BAPA TERHADAP PENGGUNAAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI

Pemantauan dan penyeliaan terhadap penggunaan teknologi komunikasi anak-anak seperti *SMS*, *WhatsApp*, *Wechat*, *Telegram* dan komputer.

METODOLOGI

REKA BENTUK KAJIAN

Kajian ini adalah berbentuk tinjauan keratan rentas.

RANGKA PENSAMPELAN

Rangka pensampelan bagi kajian ini adalah senarai Blok Penghitungan (BP) yang telah dikemaskini melalui maklumat Tempat Kediaman (TK) semasa Banci Penduduk dan Perumahan 2010.

REKA BENTUK PENSAMPELAN DAN SAIZ SAMPEL

Pensampelan berstrata dua peringkat (peringkat pertama: strata negeri; peringkat kedua: strata bandar dan luar bandar). Pemilihan sampel kemudiannya dilakukan pada peringkat BP dengan menggunakan kaedah berkebarangkalian berkadaran dengan saiz. Seterusnya, sampel TK daripada BP yang terpilih telah dipilih dengan menggunakan kaedah sistematik. Penetapan saiz sampel dan pemilihan TK terpilih telah dibantu oleh pihak Jabatan Perangkaan Malaysia bagi memastikan sampel yang terlibat adalah menggambarkan pensampelan nasional.

SKOP KAJIAN

Kajian ini dijalankan di seluruh Malaysia. Responden kajian ini terdiri daripada ibu atau bapa warganegara Malaysia yang

Instrumen IKK 2019 mengandungi 121 item yang meliputi

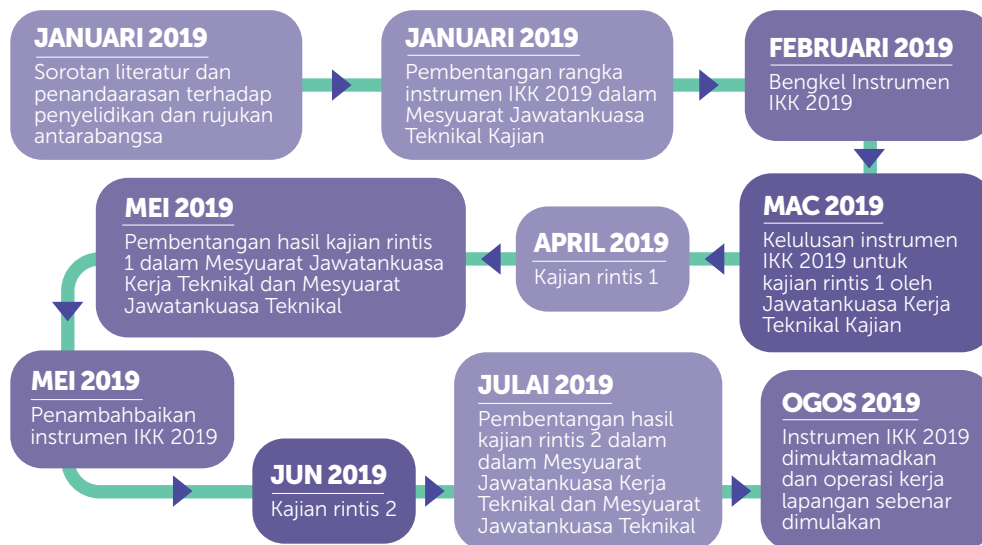
8 domain dan 22 indikator kesejahteraan keluarga”

mempunyai anak berumur antara 3 hingga 24 tahun.

INSTRUMEN

Instrumen IKK 2019 mengandungi 121 item yang meliputi 8 domain dan 22 indikator kesejahteraan keluarga. Penambahbaikan instrumen IKK 2019 telah melalui penandaarasan serta sorotan literatur terhadap penyelidikan dari dalam dan luar negara selain perbincangan bersama pakar dalam bidang- bidang berkaitan. Ujian kebolehpercayaan dijalankan dan nilai *Cronbach Alpha* yang diperoleh adalah baik iaitu di antara 0.71-0.94.

GARIS MASA PENAMBAHBAIKAN INSTRUMEN IKK 2019

PENGUMPULAN DATA

Data dikumpulkan melalui kaedah temu bual secara bersemuka di tempat kediaman responden dengan menggunakan *Computer Assisted Personal Interviewing (CAPI)*. Secara purata, masa yang diambil untuk menemu bual adalah antara 30 hingga 45 minit.

PENGIRAAN INDEKS

IKK 2019 menggunakan skor 10 sebagai skala maksimum di mana semakin tinggi nilai skor yang diperolehi, semakin baik tahap kesejahteraan keluarga.

FORMULA PENGIRAAN

$$\text{Skor Indikator} = \frac{M_1 - M_2}{R} \times 10$$

$$\text{Skor Domain} = \frac{\sum \text{skor indikator}}{N \text{ indikator}}$$

$$\text{Skor Indeks} = \frac{\sum \text{skor domain}}{N \text{ domain}}$$

PETUNJUK

- M₁** Min/purata skor
- M₂** Skala minimum
- R** Julat (skala maksimum -skala minimum)
- N** Bilangan

KATEGORI SKOR INDEKS, DOMAIN DAN INDIKATOR

Tahap kesejahteraan keluarga dikategorikan kepada tiga (3) iaitu rendah (skor 0-4), sederhana (skor 5-7) dan tinggi (skor 8-10).

SKOR INDIKATOR/ DOMAIN/INDEKS	KATEGORI
0-4	Rendah
5-7	Sederhana
8-10	Tinggi

INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

PROFIL RESPONDEN

Jumlah keseluruhan responden yang terlibat dalam kajian ini adalah seramai 5,005 orang yang terdiri daripada 44.4 peratus bapa dan 55.6 peratus ibu. Sebanyak 79.5 peratus responden tinggal di bandar. Majoriti responden berumur dalam lingkungan 40-49 tahun (32.0%) dan 30-39 tahun (31.3%). Sebahagian besar jenis keluarga responden terdiri daripada keluarga asas yang terdiri daripada bapa, ibu dan anak iaitu sebanyak 75.8 peratus, diikuti 18.7 peratus keluarga luas yang terdiri daripada bapa, ibu, anak-anak dan ahli keluarga lain, 5.1 peratus keluarga ibu/bapa tunggal dan 0.4 peratus keluarga gabungan yang terdiri daripada bapa/ibu tiri dan adik-beradik tiri. Secara purata, bilangan ahli isi rumah adalah seramai 4.7 orang.

Hampir dua pertiga atau 63.8 peratus adalah responden Melayu, diikuti 19.7 peratus responden Cina, 9.6 peratus responden Bumiputera lain dan 6.5 peratus responden India. Daripada segi pendapatan isi rumah, hampir dua pertiga atau 62.5 peratus adalah responden

Seramai
5,005
orang responden berjaya
diliputi yang terdiri
daripada 44.4 peratus
bapa dan 55.6 peratus
ibu. ”

daripada isi rumah berpendapatan RM1,001 hingga RM4,000, diikuti 25.8 peratus isi rumah berpendapatan RM4,001 hingga RM10,000. Terdapat 10.0 peratus responden daripada isi rumah berpendapatan RM1,000 dan ke bawah. Hanya sebilangan kecil iaitu 1.7 peratus responden daripada isi rumah yang berpendapatan melebihi RM10,001.

PROFIL RESPONDEN KAJIAN IKK 2019

PROFIL	BILANGAN	PERATUS
JANTINA		
Lelaki	2,221	44.4
Perempuan	2,784	55.6
UMUR		
18-29	376	7.5
30 -39	1,568	31.3
40-49	1,601	32.0
50-59	1,072	21.4
60-69	332	6.6
70 dan ke atas	56	1.1
STRATA		
Bandar	3,978	79.5
Luar Bandar	1,027	20.5
ETNIK		
Melayu	3,195	63.8
Bumiputera Lain	478	9.6
Cina	987	19.7
India	323	6.5
Lain-lain	22	0.4
PENDAPATAN ISI RUMAH		
RM1,000 dan ke bawah	498	10.0
RM1,001-RM4,000	3,128	62.5
RM4,001-RM10,000	1,292	25.8
RM10,001 dan ke atas	87	1.7
JENIS KELUARGA		
Keluarga Asas	3,795	75.8
Keluarga Luas	937	18.7
Keluarga Tunggal	255	5.1
Keluarga Gabungan	18	0.4

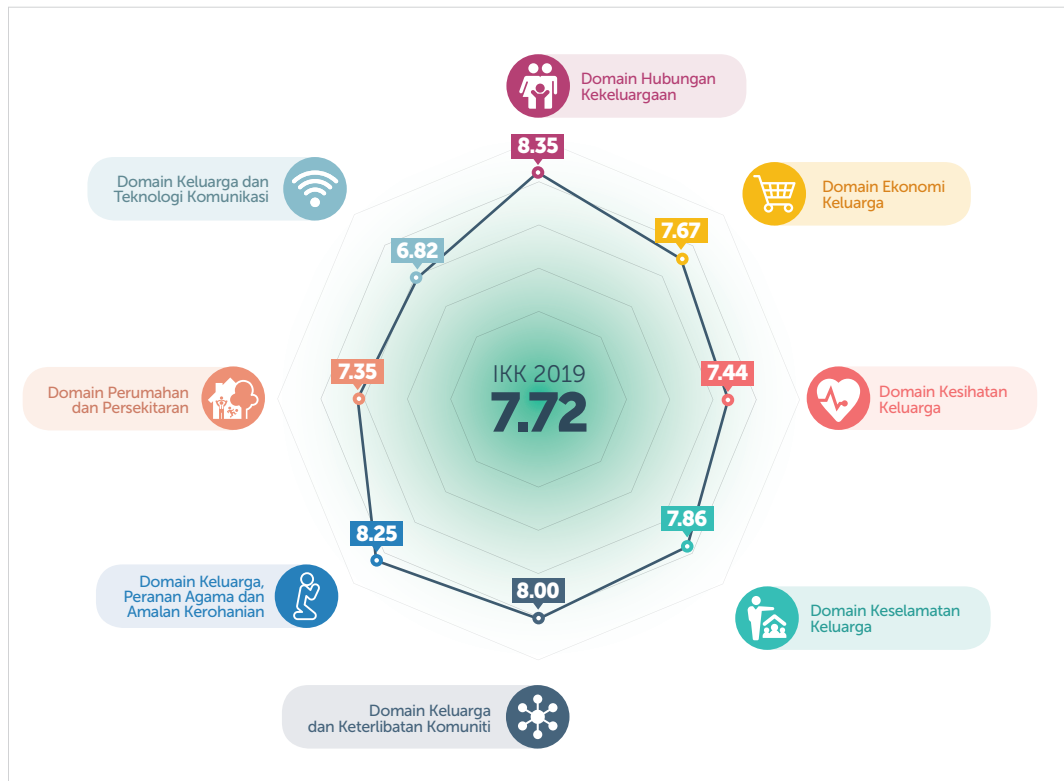
SKOR INDEKS, DOMAIN DAN INDIKATOR

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia 2019 yang dicatatkan ialah 7.72 daripada skala maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana. Daripada lapan domain yang telah dikenal pasti, Domain Hubungan Kekeluargaan mencatatkan skor domain tertinggi iaitu 8.35 diikuti dengan Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian (8.25), Domain Keluarga dan Keterlibatan Komuniti (8.00), Domain Keselamatan Keluarga (7.86), Domain Ekonomi Keluarga (7.67), Domain Kesihatan Keluarga (7.44), Domain Perumahan dan Persekitaran (7.35) dan Domain Keluarga dan Teknologi Komunikasi (6.82).

Daripada lapan domain yang telah dikenal pasti, Domain Hubungan Kekeluargaan mencatatkan skor domain tertinggi iaitu

8.35”

DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN

Skor keseluruhan untuk Domain Hubungan Kekeluargaan ialah 8.35. Kajian menunjukkan Indikator Perhubungan Rapat mencatatkan skor yang paling tinggi iaitu 8.50 diikuti Indikator Penglibatan Ibu Bapa (8.48), Daya Tindak Keluarga (8.45), Kefungsian Keluarga (8.41), Kualiti Masa Bersama Keluarga (8.37), Daya Tahan Keluarga (8.37) dan Imbangan Indikator Kerja - Keluarga (7.83).

DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI

Analisis menunjukkan bahawa skor keseluruhan untuk Domain Keluarga dan Keterlibatan Komuniti ialah 8.00. Indikator Hubungan Dalam Komuniti (8.25) mencatatkan skor yang lebih tinggi daripada Indikator Kerjasama Dalam Komuniti (7.75).

DOMAIN EKONOMI KELUARGA

Analisis terhadap Domain Ekonomi Keluarga menunjukkan skor keseluruhan untuk domain ini ialah 7.67. Didapati Indikator Kesejahteraan Kewangan mencatatkan skor yang tinggi sedikit daripada Indikator Pengurusan Kewangan dengan masing-masing 7.67 dan 7.66.

DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN

Skor keseluruhan untuk Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian ialah 8.25. Analisis mendapati Indikator Peranan Agama mencatatkan skor yang jauh lebih tinggi daripada Indikator Amalan Kerohanian dengan masing-masing 8.58 dan 7.92.

DOMAIN KESIHATAN KELUARGA

Skor keseluruhan untuk Domain Kesihatan Keluarga ialah 7.44. Didapati Indikator Amalan Kesihatan Keluarga mencatatkan skor yang lebih tinggi daripada Indikator Kesihatan Umum dengan masing-masing 7.77 dan 7.11.

DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN

Domain Perumahan dan Persekitaran mencatatkan skor keseluruhan sebanyak 7.35. Indikator Amalan 3R mencatatkan skor yang paling rendah iaitu 6.92 diikuti Indikator Kawasan Perumahan (7.46) dan Tahap Pencemaran (7.67).

DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA

Domain Keselamatan Keluarga mencatat skor keseluruhan sebanyak 7.86. Didapati Indikator Keselamatan Keluarga mencatatkan skor tertinggi iaitu 8.32 berbanding Indikator Pengetahuan Kecemasan 7.40.

DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI

Skor keseluruhan untuk Domain Keluarga dan Teknologi Komunikasi ialah 6.82. Indikator Kawalan Ibu Bapa Terhadap Teknologi Komunikasi mencatatkan skor yang lebih tinggi daripada Indikator Pengaruh Aplikasi Komunikasi dengan masing-masing 7.47 dan 6.17.

SKOR INDIKATOR KESEJAHTERAAN KELUARGA 2019

INDIKATOR	NILAI SKOR
DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN	
Penglibatan Ibu Bapa	8.48
Kualiti Masa Bersama Keluarga	8.37
Imbangan Kerja-Keluarga	7.83
Perhubungan Rapat	8.50
Kefungsian Keluarga	8.41
Daya Tindak Keluarga	8.45
Daya Tahan Keluarga	8.37
DOMAIN EKONOMI KELUARGA	
Kesejahteraan Kewangan	7.67
Pengurusan Kewangan	7.66
DOMAIN KESIHATAN KELUARGA	
Amalan Kesihatan Keluarga	7.77
Kesihatan Umum	7.11
DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA	
Keselamatan Keluarga	8.32
Pengetahuan Kecemasan	7.40
DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI	
Kerjasama Dalam Komuniti	7.75
Hubungan Dalam Komuniti	8.25
DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN	
Peranan Agama	8.58
Amalan Kerohanian	7.92
DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN	
Kawasan Perumahan	7.46
Tahap Pencemaran	7.67
Amalan 3R	6.92
DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI	
Pengaruh Aplikasi Komunikasi	6.17
Kawalan Ibu Bapa Terhadap Penggunaan Teknologi Komunikasi	7.47

SKOR INDEKS, DOMAIN DAN INDIKATOR MENGIKUT CIRI-CIRI DEMOGRAFI

Analisis mengikut ciri-ciri demografi responden dijalankan untuk melihat skor IKK 2019 mengikut strata, etnik, pendapatan, dan jenis keluarga.

Perbandingan mengikut strata mendapati keluarga di luar bandar mempunyai skor yang lebih tinggi iaitu 7.81 berbanding keluarga di bandar (7.69).

SKOR DOMAIN DAN IKK 2019 MENGIKUT STRATA

SKOR INDIKATOR KESEJAHTERAAN KELUARGA MENGIKUT STRATA

INDIKATOR	BANDAR	LUAR BANDAR
DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN		
Penglibatan Ibu Bapa	8.48	8.46
Kualiti Masa Bersama Keluarga	8.38	8.35
Imbangan Kerja-Keluarga	7.79	8.01
Perhubungan Rapat	8.50	8.51
Kefungsian Keluarga	8.41	8.43
Daya Tindak Keluarga	8.45	8.47
Daya Tahan Keluarga	8.37	8.38
DOMAIN EKONOMI KELUARGA		
Kesejahteraan Kewangan	7.68	7.62
Pengurusan Kewangan	7.68	7.60
DOMAIN KESIHATAN KELUARGA		
Amalan Kesihatan Keluarga	7.74	7.91
Kesihatan Umum	7.13	7.07
DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA		
Keselamatan Keluarga	8.30	8.41
Pengetahuan Kecemasan	7.42	7.33
DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI		
Kerjasama Dalam Komuniti	7.67	8.09
Hubungan Dalam Komuniti	8.18	8.50
DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN		
Peranan Agama	8.50	8.89
Amalan Kerohanian	7.81	8.35
DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN		
Kawasan Perumahan	7.52	7.21
Tahap Pencemaran	7.62	7.86
Amalan 3R	7.03	6.51
DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI		
Pengaruh Aplikasi Komunikasi	6.10	6.40
Kawalan Ibu Bapa Terhadap Penggunaan Teknologi Komunikasi	7.43	7.64

LAPORAN INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Bagi skor mengikut etnik, etnik Melayu mencatatkan skor tertinggi iaitu 7.87, diikuti India (7.55), Bumiputera Lain (7.52), lain-lain (7.45) dan Cina (7.44).

SKOR DOMAIN DAN IKK 2019 MENGIKUT ETNIK

	MELAYU	BUMI. LAIN	CINA	INDIA	LAIN-LAIN
DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN	8.44	8.21	8.17	8.28	8.55
DOMAIN EKONOMI KELUARGA	7.69	7.52	7.79	7.33	7.30
DOMAIN KESIHATAN KELUARGA	7.56	7.15	7.30	7.33	7.26
DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA	7.94	7.73	7.76	7.67	7.80
DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI	8.25	7.90	7.49	7.68	7.94
DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN	8.71	7.98	7.15	8.26	7.81
DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN	7.45	6.95	7.23	7.45	6.91
DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI	6.95	6.73	6.66	6.44	6.06
IKK 2019	7.87	7.52	7.44	7.55	7.45

SKOR INDIKATOR KESEJAHTERAAN KELUARGA MENGIKUT ETNIK

INDIKATOR	MELAYU	BUMI LAIN	CINA	INDIA	LAIN-LAIN
DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN					
Penglibatan Ibu Bapa	8.58	8.36	8.29	8.42	8.41
Kualiti Masa Bersama Keluarga	8.45	8.22	8.23	8.35	8.73
Imbangan Kerja-Keluarga	7.95	7.79	7.62	7.63	7.92
Perhubungan Rapat	8.61	8.28	8.34	8.39	8.91
Kefungsian Keluarga	8.50	8.28	8.25	8.36	8.36
Daya Tindak Keluarga	8.53	8.32	8.30	8.43	8.68
Daya Tahan Keluarga	8.46	8.22	8.19	8.37	8.84
DOMAIN EKONOMI KELUARGA					
Kesejahteraan Kewangan	7.71	7.37	7.79	7.36	7.32
Pengurusan Kewangan	7.66	7.68	7.79	7.30	7.27
DOMAIN KESIHATAN KELUARGA					
Amalan Kesihatan Keluarga	7.87	7.65	7.60	7.71	6.64
Kesihatan Umum	7.24	6.65	7.01	6.94	7.88
DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA					
Keselamatan Keluarga	8.39	8.20	8.26	8.05	8.70
Pengetahuan Kecemasan	7.49	7.27	7.27	7.29	6.91
DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI					
Kerjasama Dalam Komuniti	8.05	7.71	7.15	7.33	7.22
Hubungan Dalam Komuniti	8.46	8.10	7.82	8.02	8.66
DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN					
Peranan Agama	8.93	8.32	7.82	8.43	8.64
Amalan Kerohanian	8.49	7.63	6.48	8.09	6.97
DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN					
Kawasan Perumahan	7.61	6.90	7.25	7.55	7.39
Tahap Pencemaran	7.80	7.39	7.39	7.76	7.21
Amalan 3R	6.92	6.54	7.04	7.04	6.12
DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI					
Pengaruh Aplikasi Komunikasi	6.29	6.07	6.00	5.86	5.30
Kawalan Ibu Bapa Terhadap Penggunaan Teknologi Komunikasi	7.61	7.40	7.32	7.02	6.83

Dari segi jenis keluarga pula, keluarga asas dan keluarga gabungan mencatatkan skor tertinggi iaitu masing-masing 7.78. ini diikuti dengan keluarga luas (7.58) dan keluarga tunggal (7.34).

SKOR DOMAIN DAN IKK 2019 MENGIKUT JENIS KELUARGA

	DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN	KELUARGA ASAS 8.39	KELUARGA LUAS 8.31	KELUARGA TUNGGAL 7.86	KELUARGA GABUNGAN 8.39
	DOMAIN EKONOMI KELUARGA	KELUARGA ASAS 7.72	KELUARGA LUAS 7.56	KELUARGA TUNGGAL 7.22	KELUARGA GABUNGAN 7.62
	DOMAIN KESIHATAN KELUARGA	KELUARGA ASAS 7.53	KELUARGA LUAS 7.22	KELUARGA TUNGGAL 6.95	KELUARGA GABUNGAN 7.54
	DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA	KELUARGA ASAS 7.93	KELUARGA LUAS 7.70	KELUARGA TUNGGAL 7.39	KELUARGA GABUNGAN 7.91
	DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI	KELUARGA ASAS 8.05	KELUARGA LUAS 7.90	KELUARGA TUNGGAL 7.63	KELUARGA GABUNGAN 8.02
	DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN	KELUARGA ASAS 8.30	KELUARGA LUAS 8.09	KELUARGA TUNGGAL 8.15	KELUARGA GABUNGAN 8.55
	DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN	KELUARGA ASAS 7.41	KELUARGA LUAS 7.16	KELUARGA TUNGGAL 7.13	KELUARGA GABUNGAN 7.48
	DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI	KELUARGA ASAS 6.88	KELUARGA LUAS 6.70	KELUARGA TUNGGAL 6.39	KELUARGA GABUNGAN 6.73
IKK 2019		KELUARGA ASAS 7.78	KELUARGA LUAS 7.58	KELUARGA TUNGGAL 7.34	KELUARGA GABUNGAN 7.78

SKOR INDIKATOR KESEJAHTERAAN KELUARGA MENGIKUT JENIS KELUARGA

INDIKATOR	KELUARGA ASAS	KELUARGA LUAS	KELUARGA TUNGGAL	KELUARGA GABUNGAN
DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN				
Penglibatan Ibu Bapa	8.50	8.47	8.19	8.83
Kualiti Masa Bersama Keluarga	8.41	8.35	7.93	8.00
Imbangan Kerja-Keluarga	7.89	7.73	7.35	8.08
Perhubungan Rapat	8.61	8.41	7.38	8.63
Kefungsian Keluarga	8.45	8.37	8.07	8.28
Daya Tindak Keluarga	8.48	8.45	8.09	8.47
Daya Tahan Keluarga	8.41	8.35	8.00	8.44
DOMAIN EKONOMI KELUARGA				
Kesejahteraan Kewangan	7.72	7.57	7.25	7.84
Pengurusan Kewangan	7.73	7.55	7.20	7.41
DOMAIN KESIHATAN KELUARGA				
Amalan Kesihatan Keluarga	7.83	7.68	7.33	7.75
Kesihatan Umum	7.24	6.77	6.56	7.32
DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA				
Keselamatan Keluarga	8.36	8.27	7.95	8.32
Pengetahuan Kecemasan	7.51	7.14	6.82	7.50
DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI				
Kerjasama Dalam Komuniti	7.83	7.60	7.29	7.63
Hubungan Dalam Komuniti	8.28	8.20	7.98	8.42
DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN				
Peranan Agama	8.61	8.51	8.47	8.95
Amalan Kerohanian	7.99	7.66	7.80	8.15
DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN				
Kawasan Perumahan	7.53	7.22	7.22	8.09
Tahap Pencemaran	7.70	7.55	7.60	7.40
Amalan 3R	7.00	6.70	6.55	6.93
DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI				
Pengaruh Aplikasi Komunikasi	6.20	6.12	5.84	6.46
Kawalan Ibu Bapa Terhadap Penggunaan Teknologi Komunikasi	7.56	7.29	6.93	7.01

LAPORAN INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Didapati bahawa skor IKK 2019 semakin meningkat sejajar dengan meningkatnya kumpulan pendapatan. Keluarga yang berpendapatan isi rumah RM1,000 dan ke bawah mempunyai skor terendah iaitu 7.35,

diikuti oleh isi rumah berpendapatan RM1,001-RM4,000 (7.71), RM4,001-RM10,000 (7.85) dan isi rumah berpendapatan RM10,001 dan ke atas mencatatkan skor tertinggi iaitu 8.02.

SKOR DOMAIN DAN IKK 2019 MENGIKUT PENDAPATAN ISI RUMAH

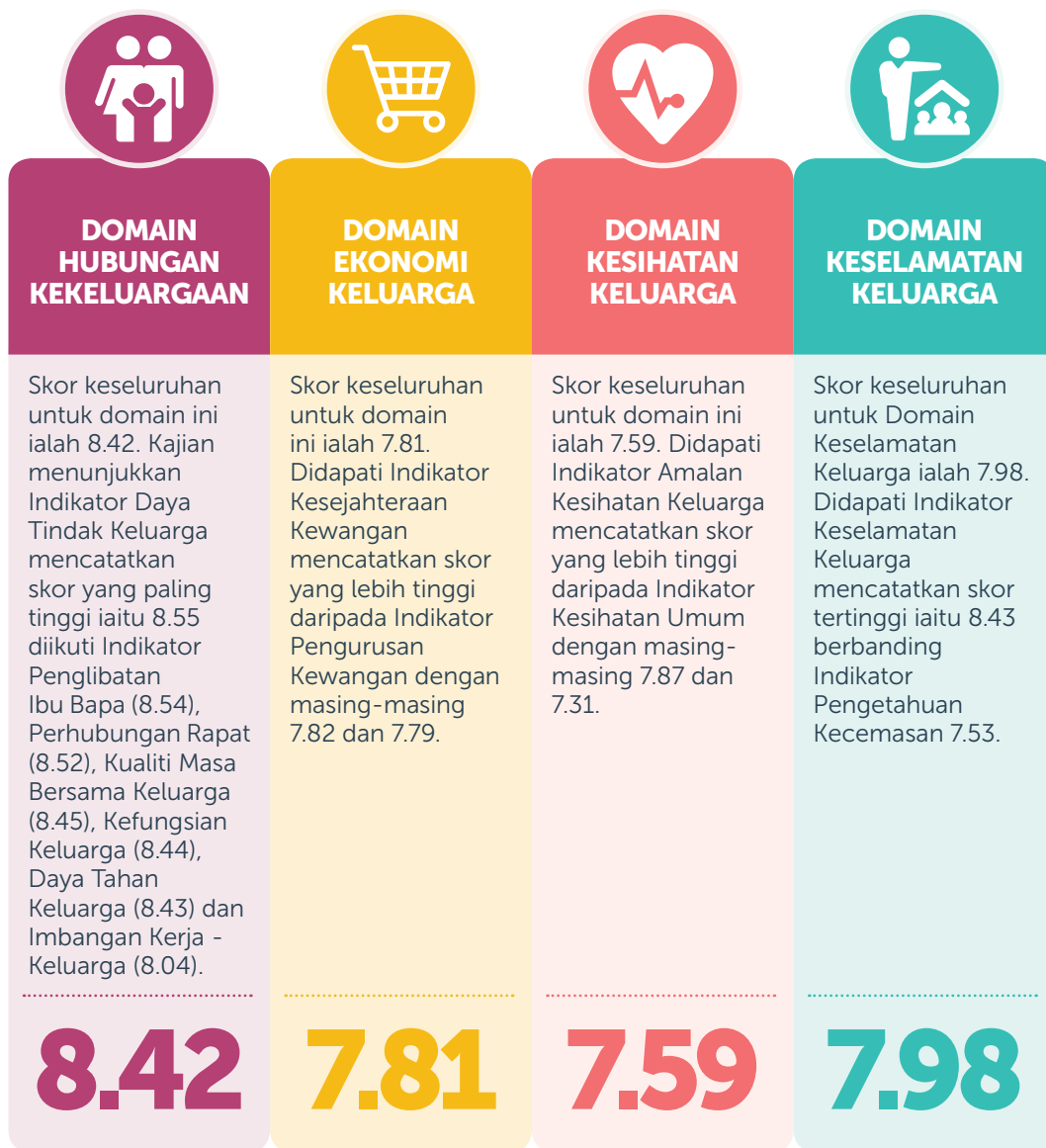
	RM1,000 & KE BAWAH	RM1,001-RM4,000	RM4,001-10,000	RM10,001 & KE ATAS
 DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN	8.05	8.35	8.43	8.48
 DOMAIN EKONOMI KELUARGA	6.93	7.60	8.04	8.50
 DOMAIN KESIHATAN KELUARGA	6.89	7.41	7.69	7.98
 DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA	7.47	7.85	8.02	8.15
 DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI	7.89	8.01	8.02	7.96
 DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN	8.29	8.27	8.18	8.46
 DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN	6.80	7.35	7.51	7.65
 DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI	6.52	6.81	6.95	6.73
IKK 2019	7.35	7.71	7.85	8.02

SKOR INDIKATOR KESEJAHTERAAN KELUARGA MENGIKUT PENDAPATAN ISI RUMAH

INDIKATOR	RM1,000 & KE BAWAH	RM1,001- RM4,000	RM4,001- 10,000	RM10,001 & KE ATAS
DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN				
Penglibatan Ibu Bapa	8.20	8.47	8.60	8.58
Kualiti Masa Bersama Keluarga	7.92	8.37	8.53	8.51
Imbangan Kerja-Keluarga	7.63	7.87	7.83	7.82
Perhubungan Rapat	8.10	8.51	8.61	8.81
Kefungsian Keluarga	8.15	8.41	8.51	8.51
Daya Tindak Keluarga	8.21	8.46	8.52	8.58
Daya Tahan Keluarga	8.16	8.39	8.40	8.53
DOMAIN EKONOMI KELUARGA				
Kesejahteraan Kewangan	6.95	7.62	8.01	8.52
Pengurusan Kewangan	6.91	7.59	8.07	8.47
DOMAIN KESIHATAN KELUARGA				
Amalan Kesihatan Keluarga	7.43	7.73	7.99	8.23
Kesihatan Umum	6.35	7.10	7.39	7.72
DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA				
Keselamatan Keluarga	8.13	8.29	8.44	8.52
Pengetahuan Kecemasan	6.81	7.40	7.60	7.78
DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI				
Kerjasama Dalam Komuniti	7.61	7.75	7.80	7.81
Hubungan Dalam Komuniti	8.18	8.27	8.23	8.11
DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN				
Peranan Agama	8.59	8.58	8.56	8.65
Amalan Kerohanian	7.98	7.95	7.80	8.27
DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN				
Kawasan Perumahan	6.80	7.48	7.61	7.86
Tahap Pencemaran	7.48	7.67	7.73	7.68
Amalan 3R	6.12	6.91	7.20	7.41
DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI				
Pengaruh Aplikasi Komunikasi	6.05	6.12	6.33	6.27
Kawalan Ibu Bapa Terhadap Penggunaan Teknologi Komunikasi	6.99	7.50	7.58	7.67

SKOR IKK 2019 MENGIKUT NEGERI

JOHOR

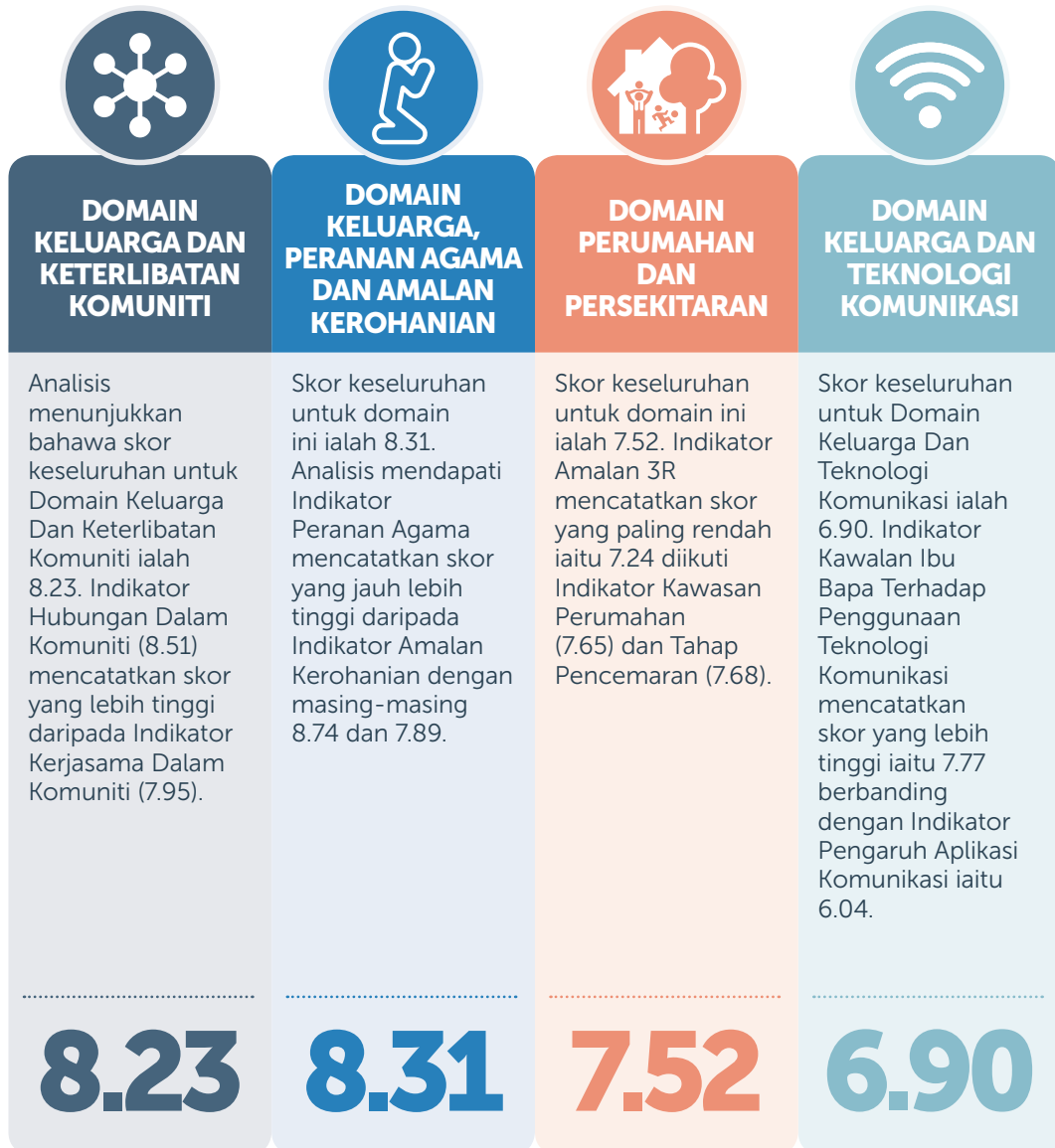
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Johor** ialah

7.85

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

KEDAH

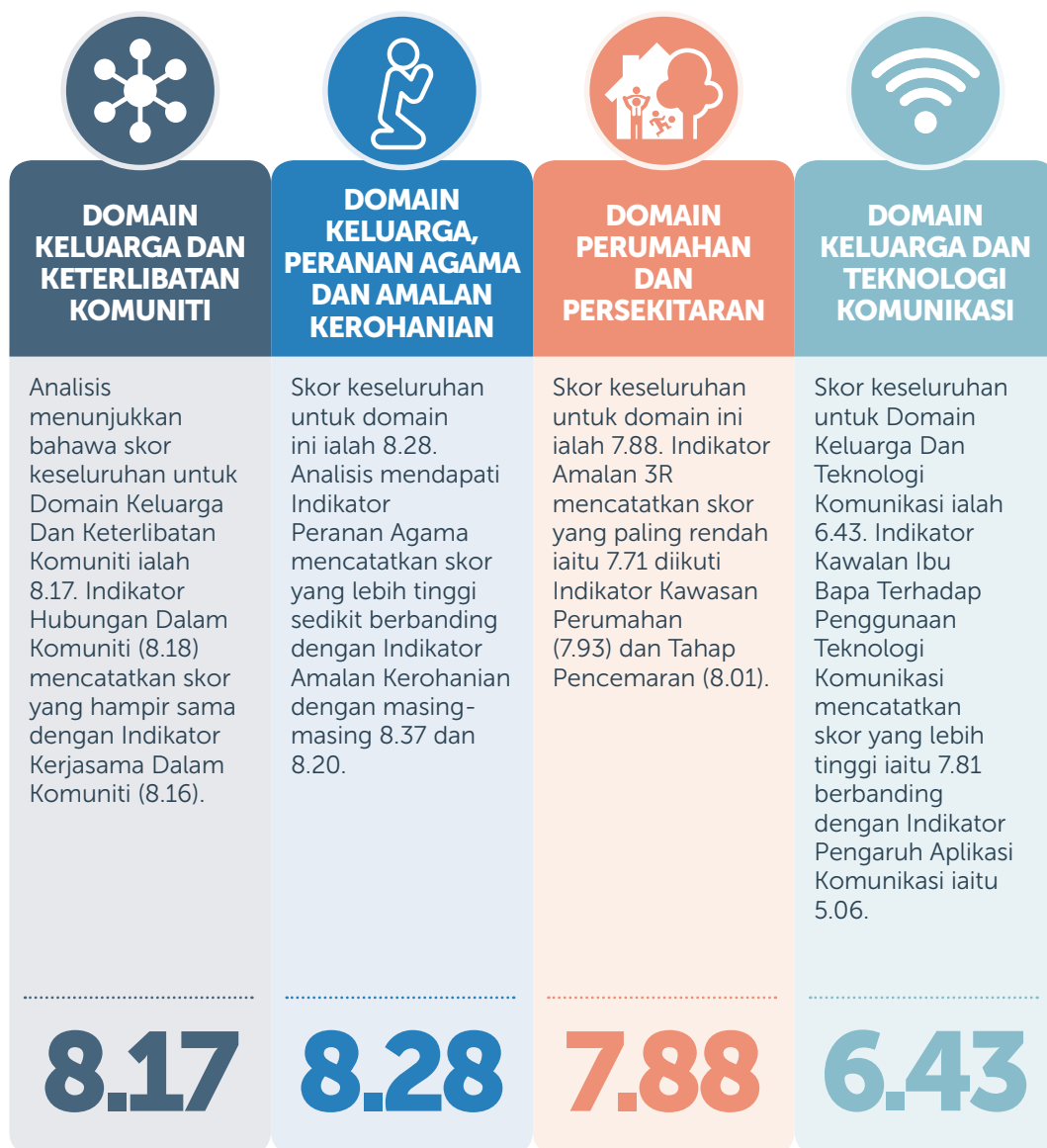
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Kedah** ialah

7.79

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

KELANTAN

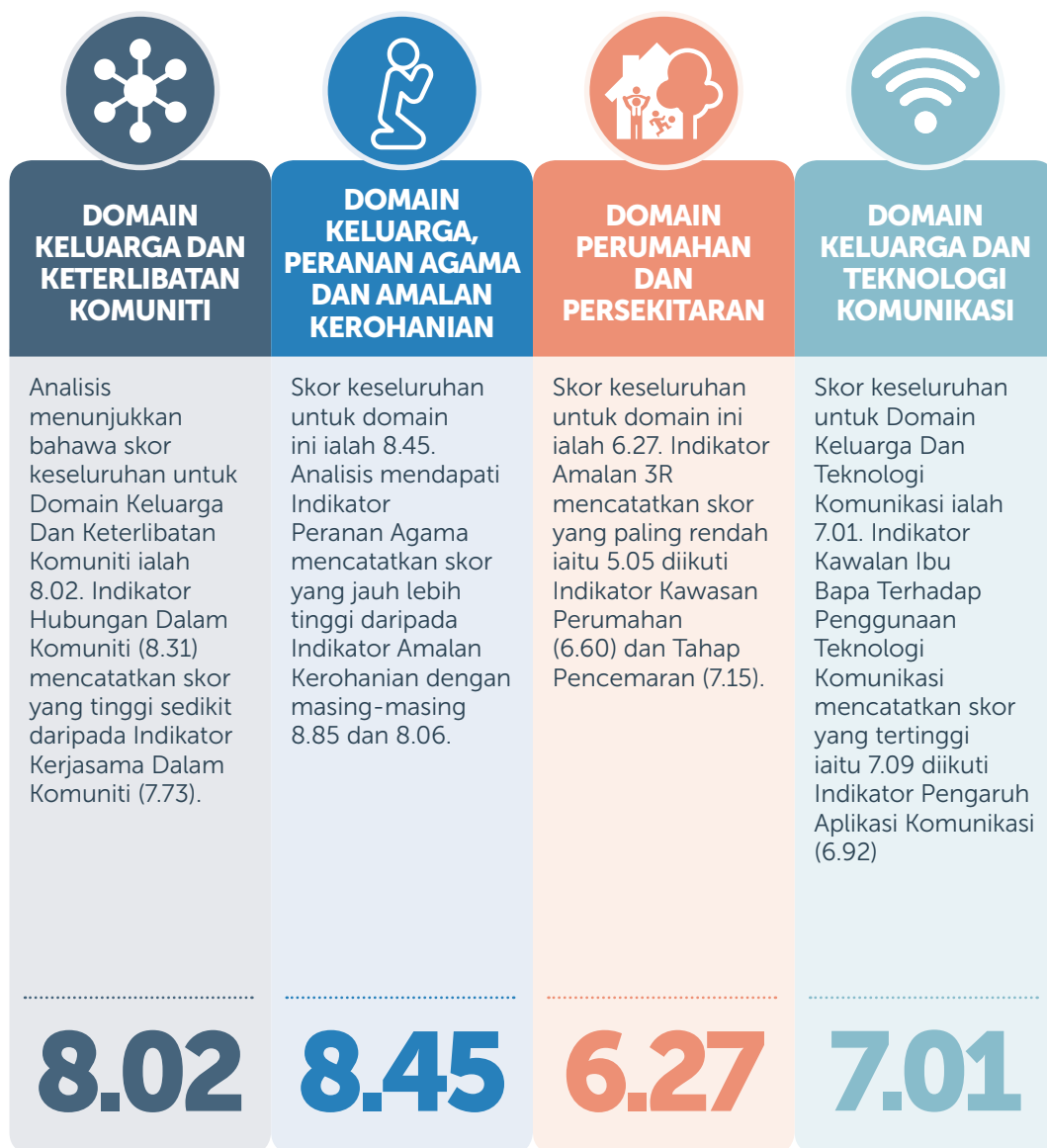
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

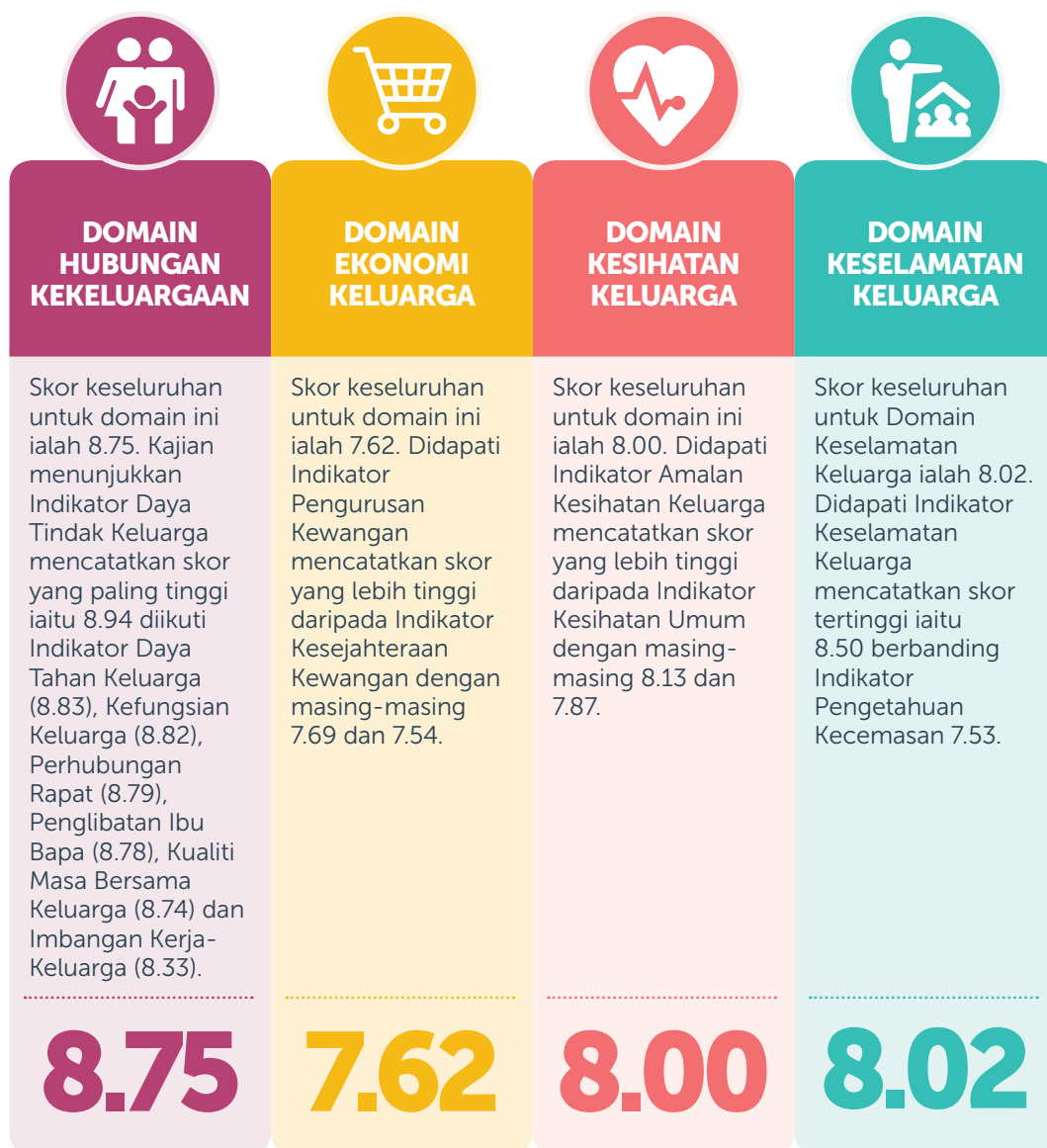
Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Kelantan** ialah

7.43

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

MELAKA

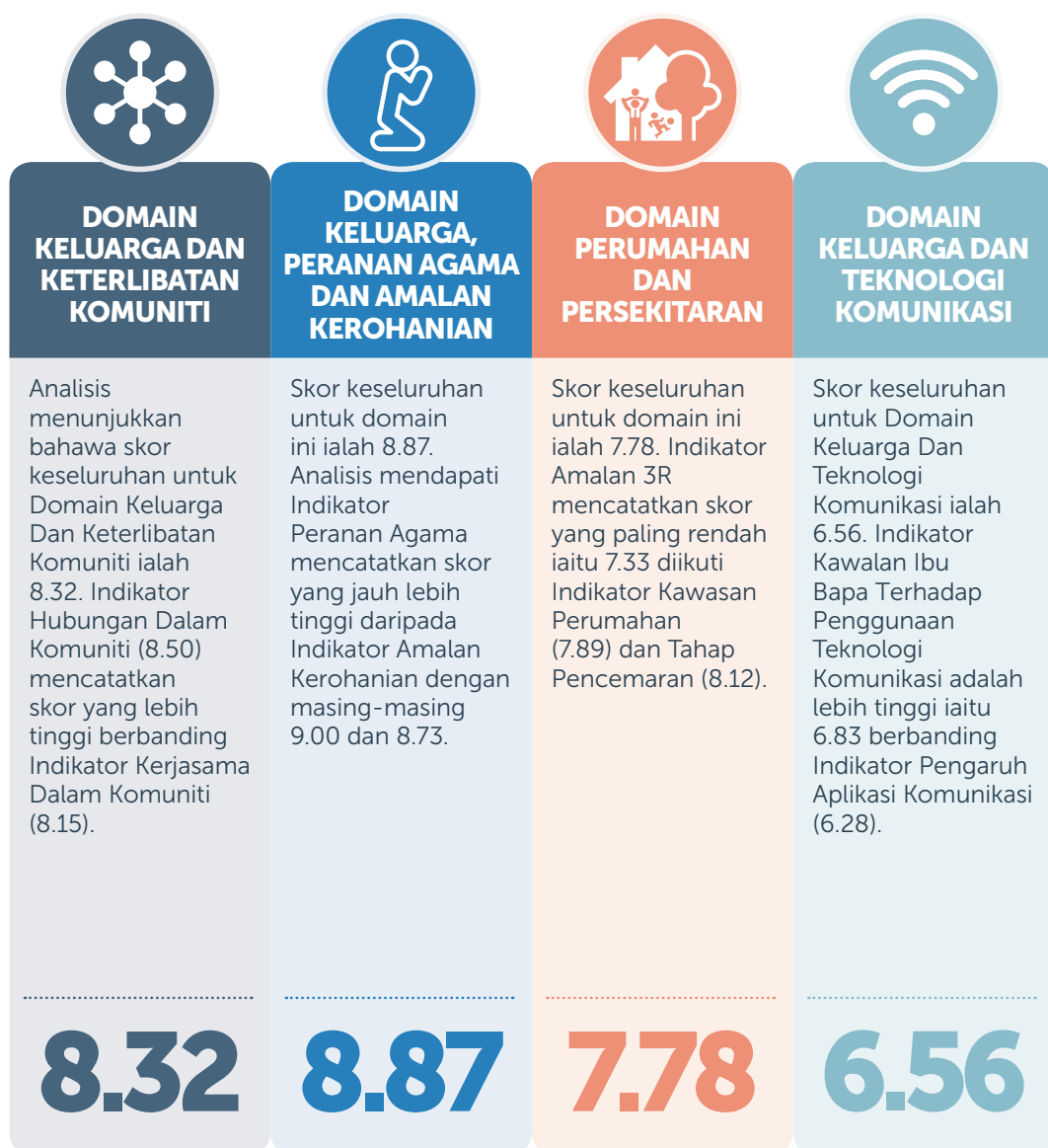
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Melaka** ialah

7.99

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

NEGERI SEMBILAN

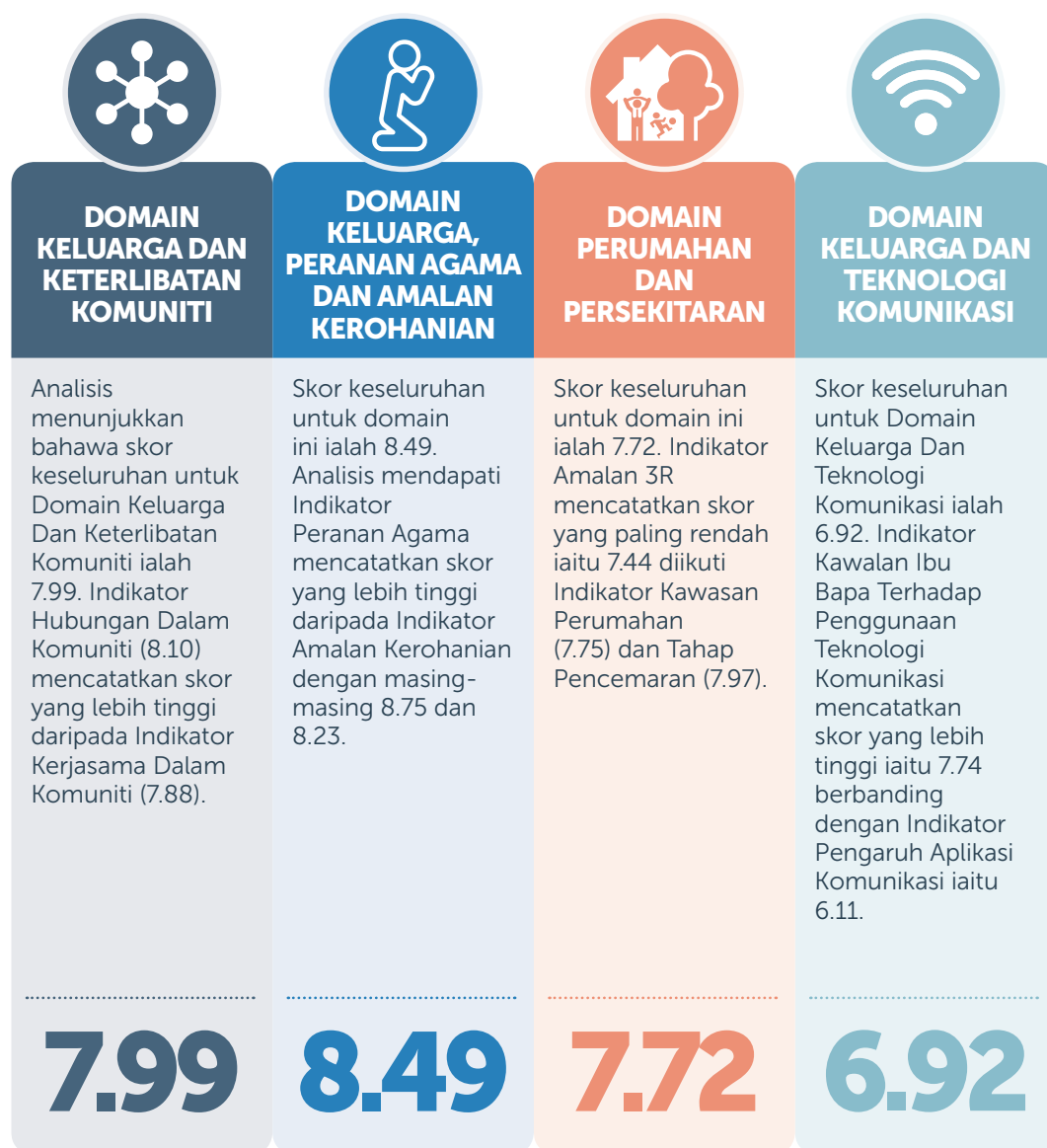
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Sembilan** ialah

8.03

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang tinggi.

PAHANG

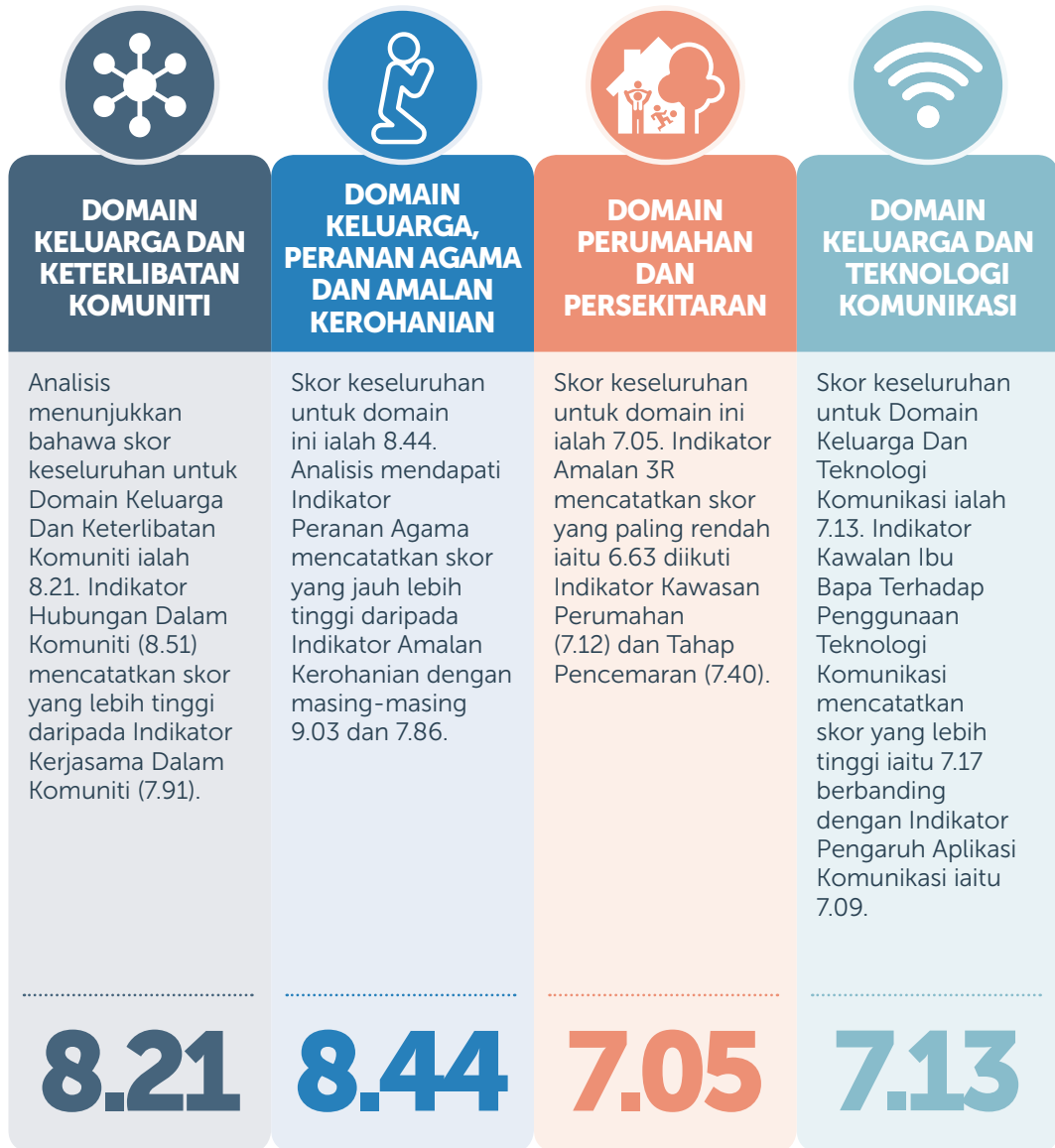
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Pahang** ialah

7.70

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

PULAU PINANG

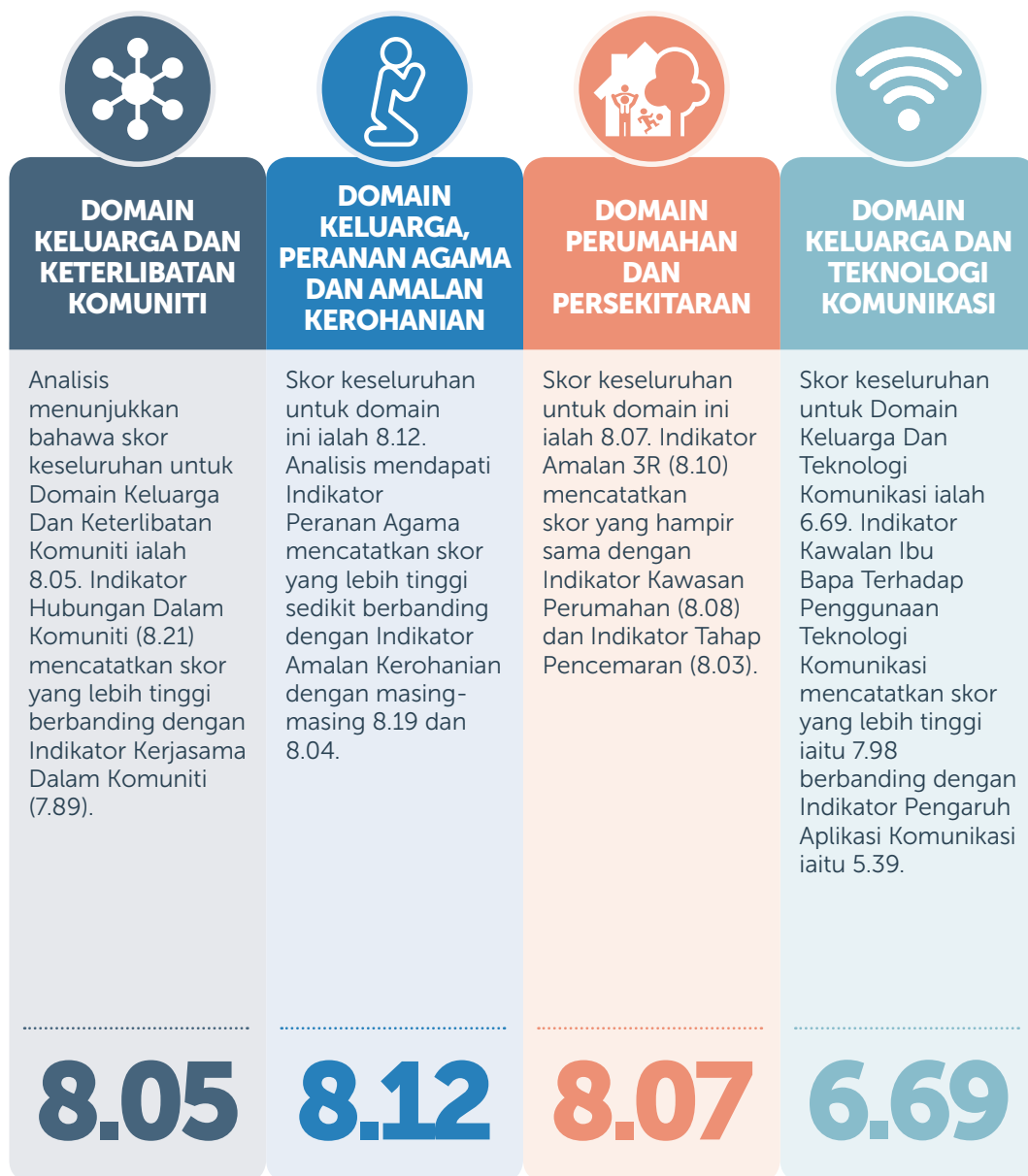
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

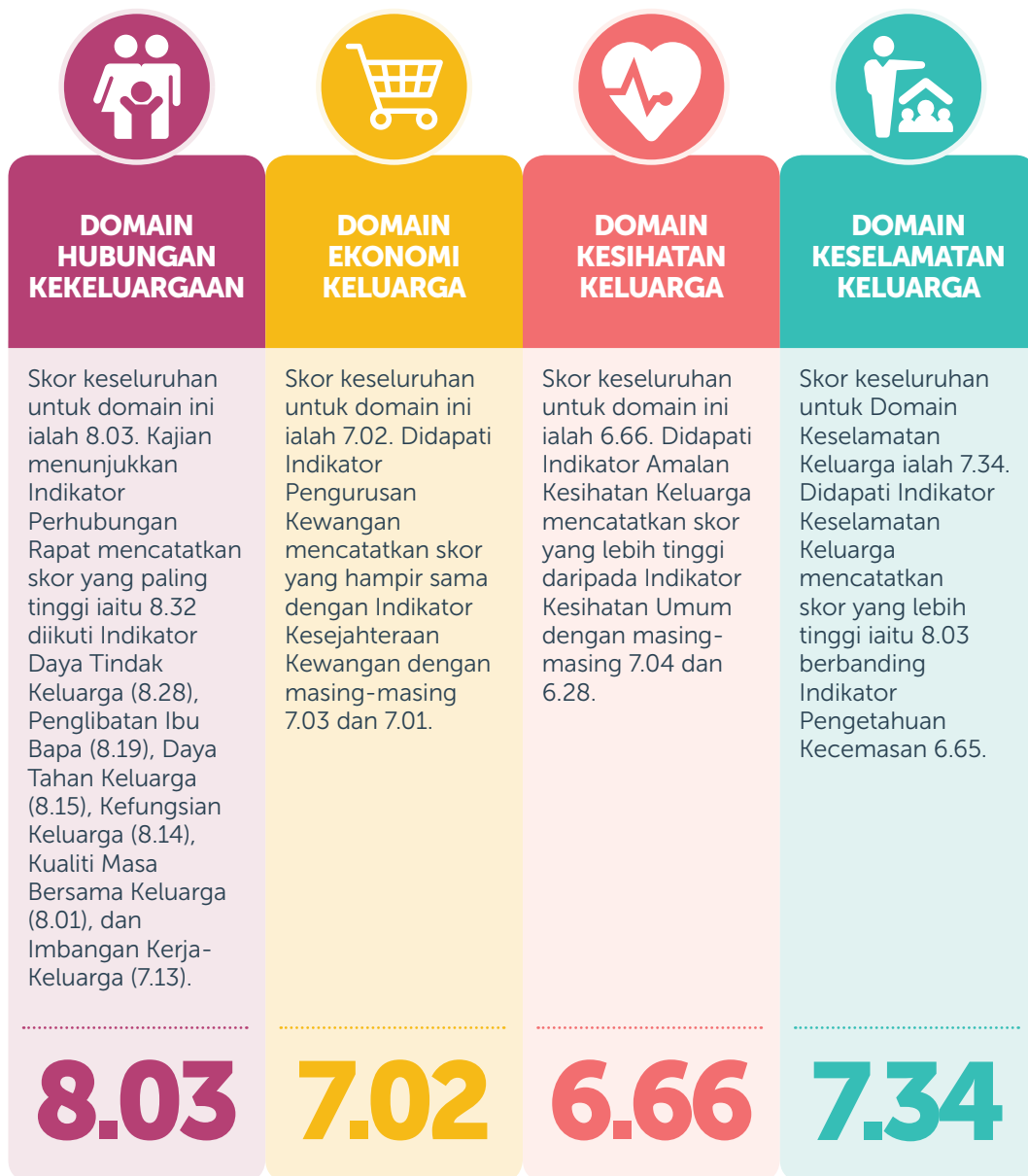
Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Pulau Pinang** ialah

7.96

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

PERAK

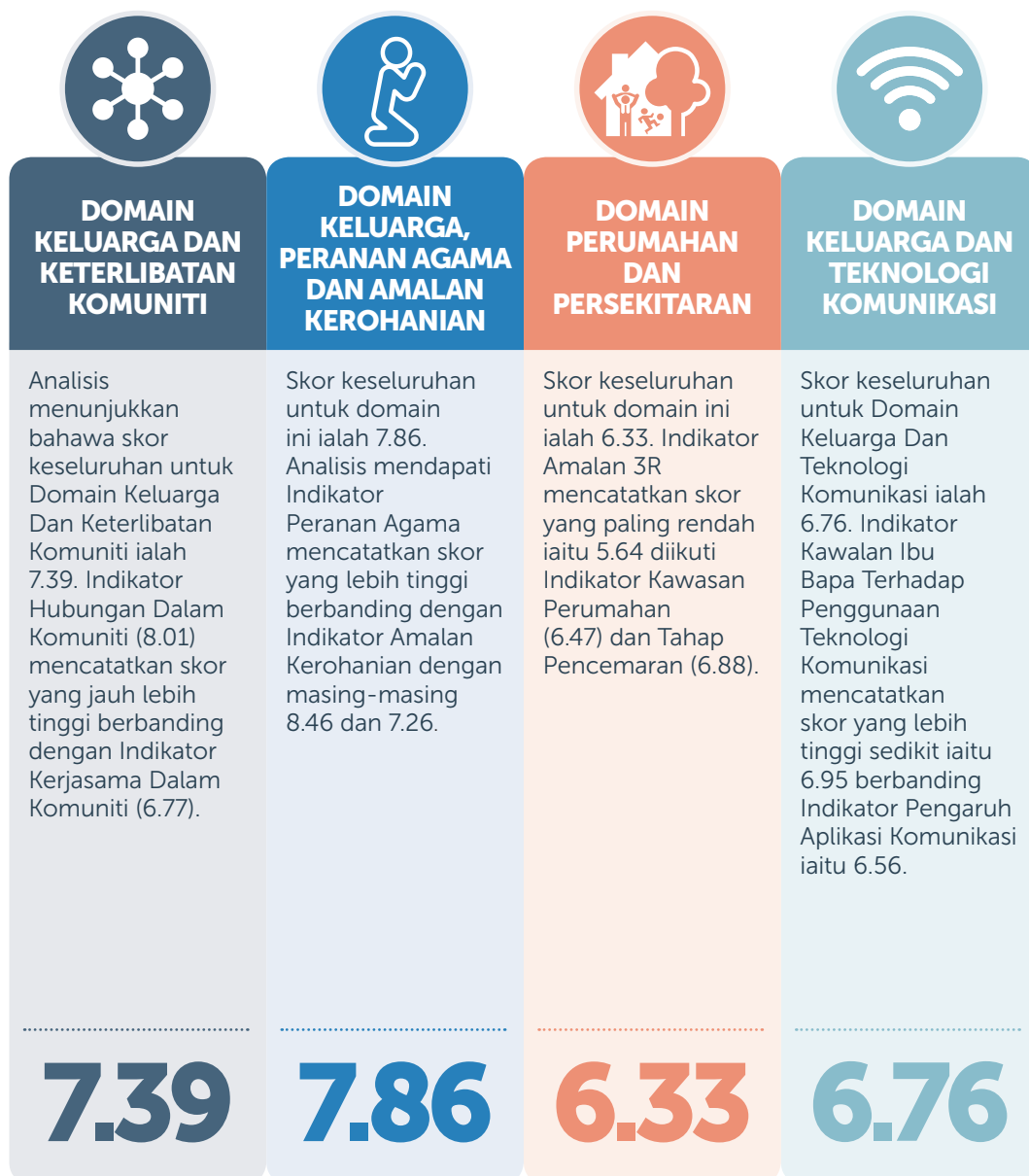
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Perak** ialah

7.17

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

PERLIS

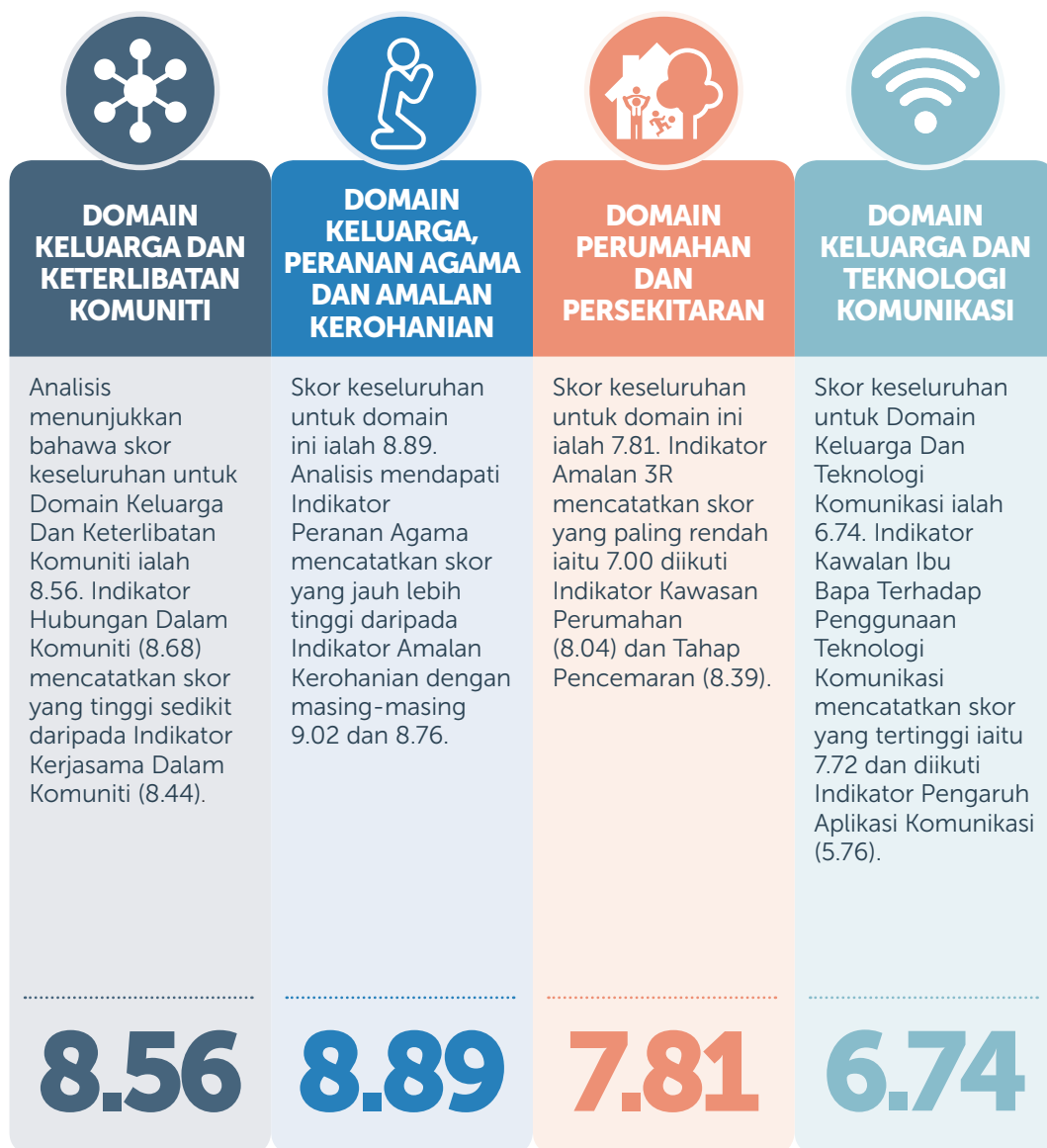
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

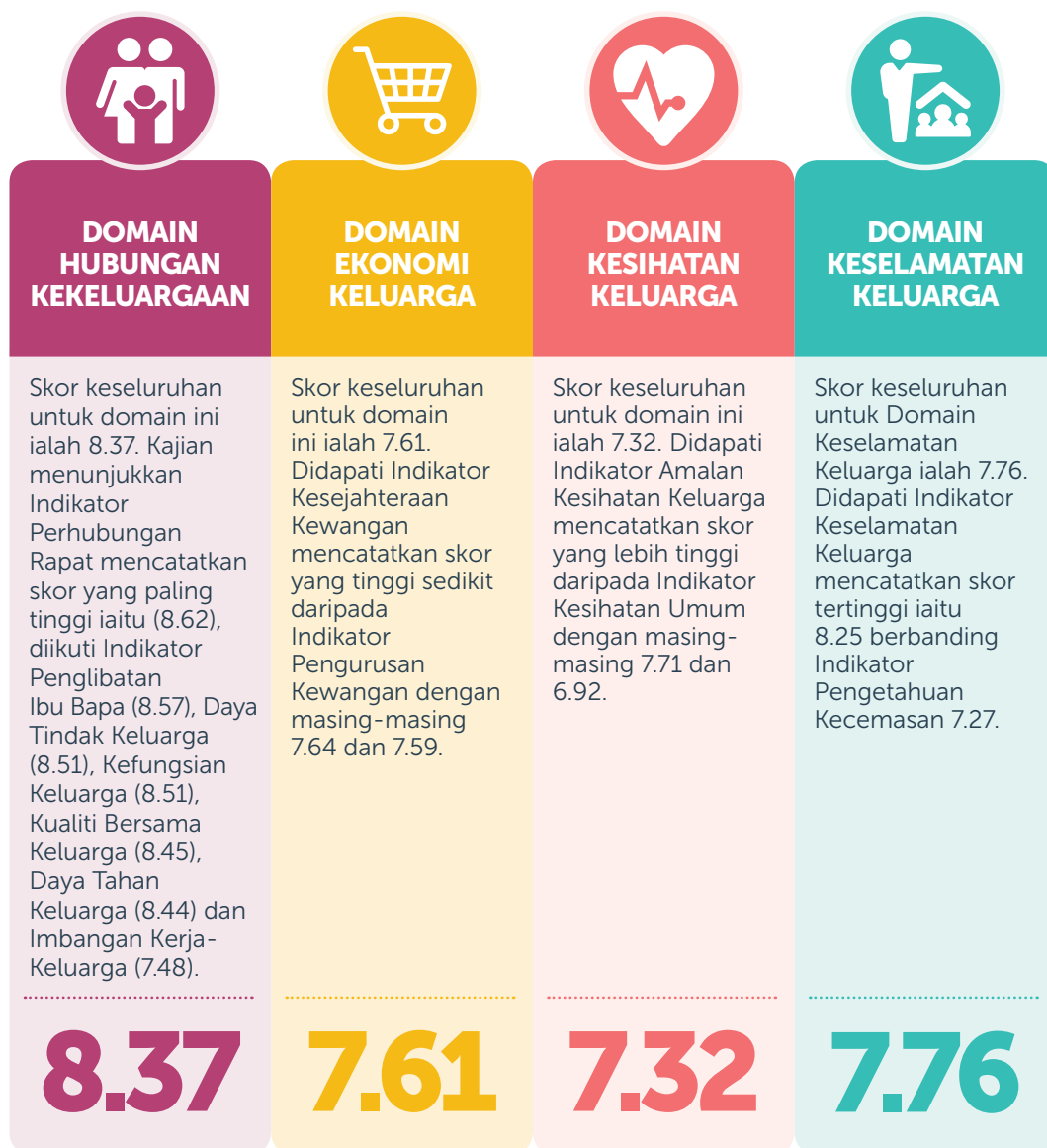
Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Perlis** ialah

7.99

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

SELANGOR

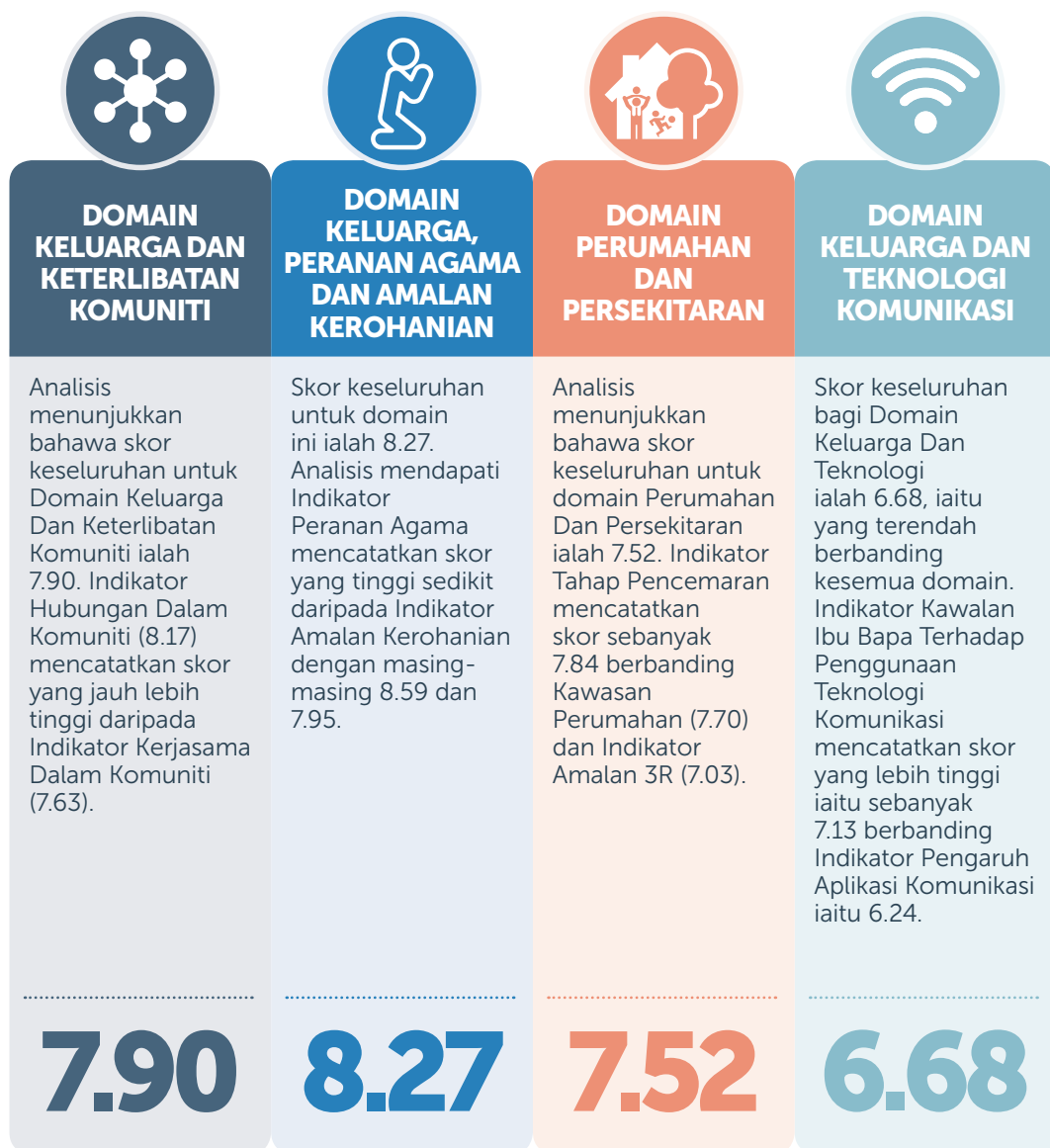
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

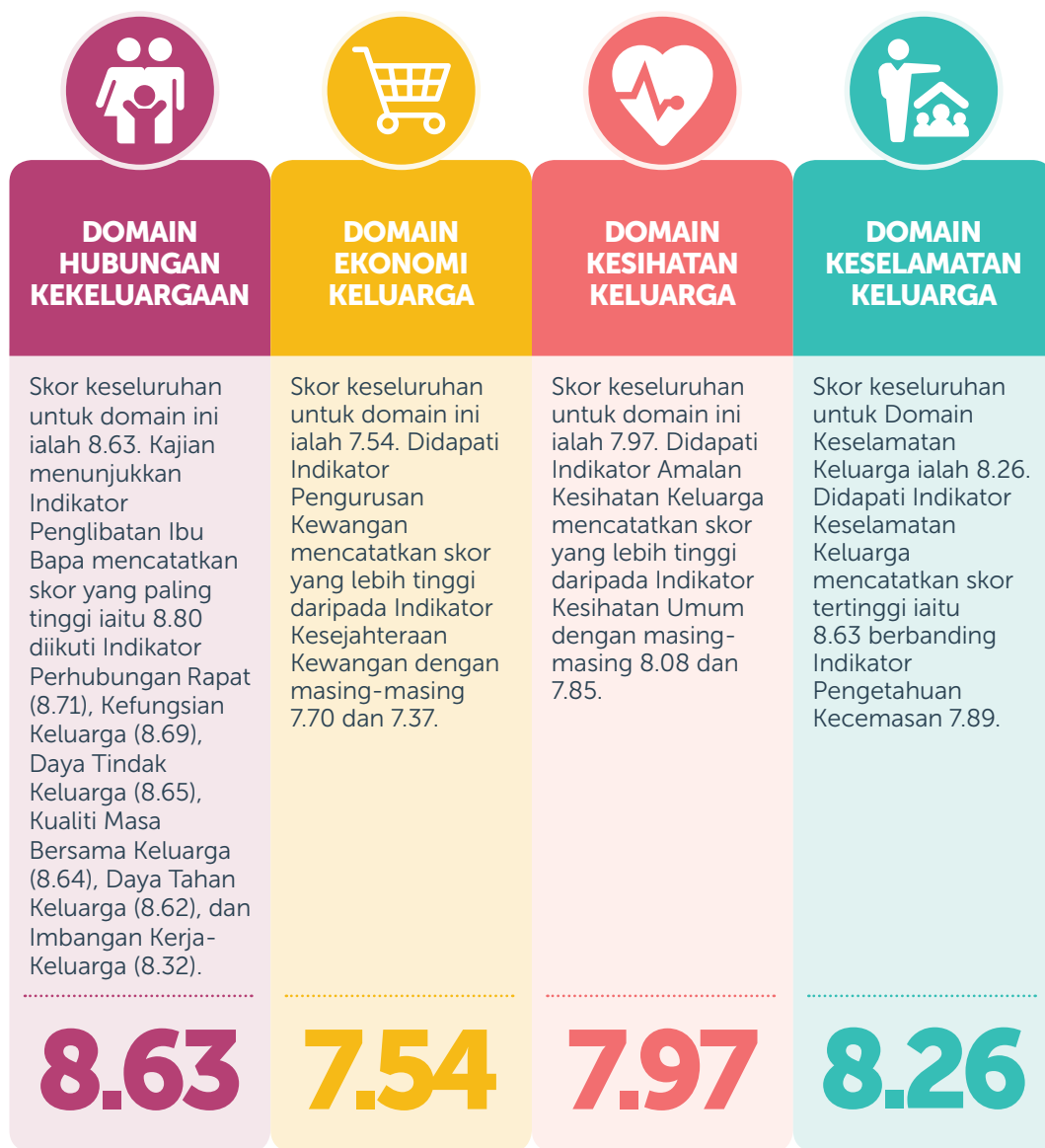
Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Selangor** ialah

7.68

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

TERENGGANU

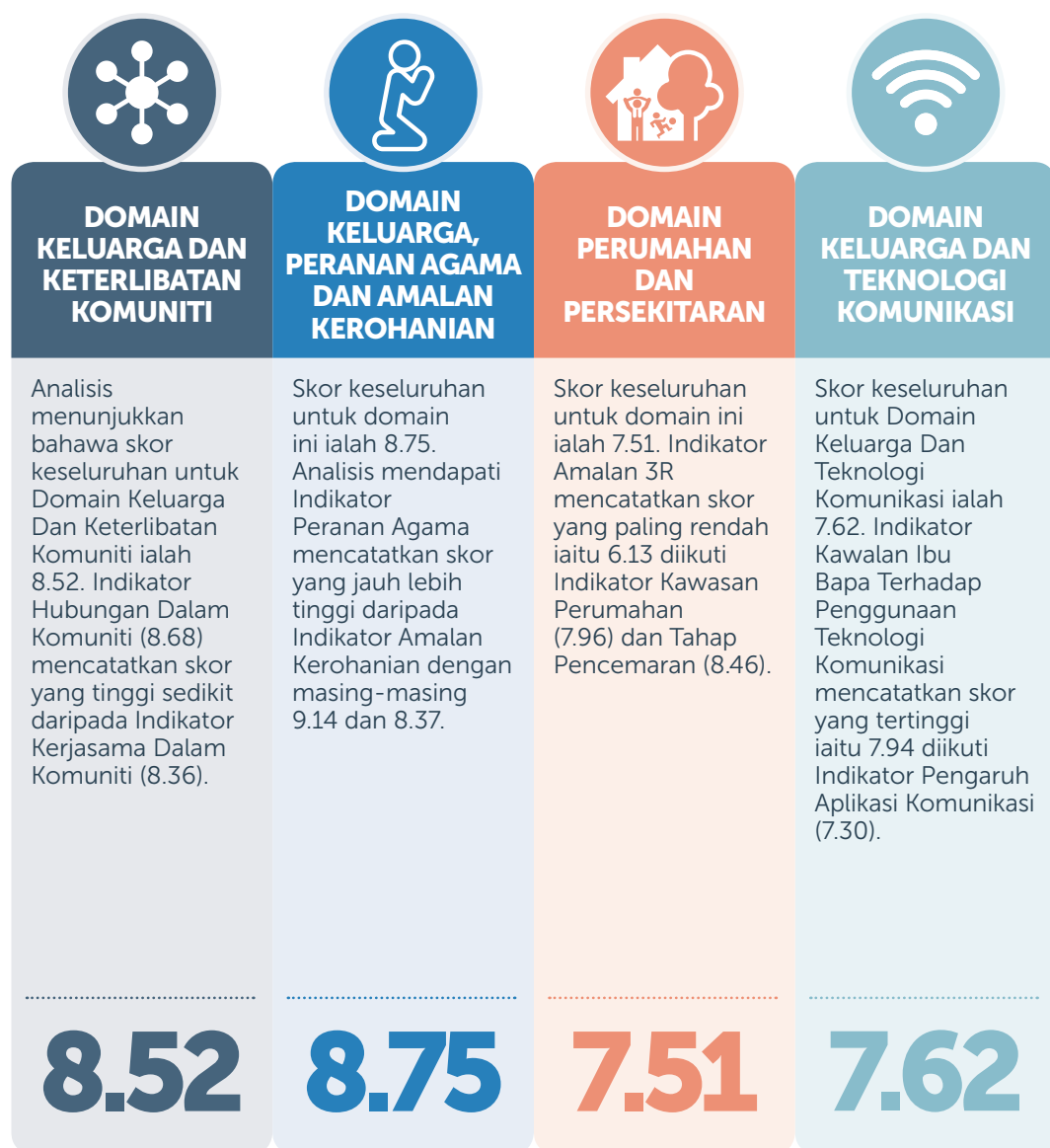
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

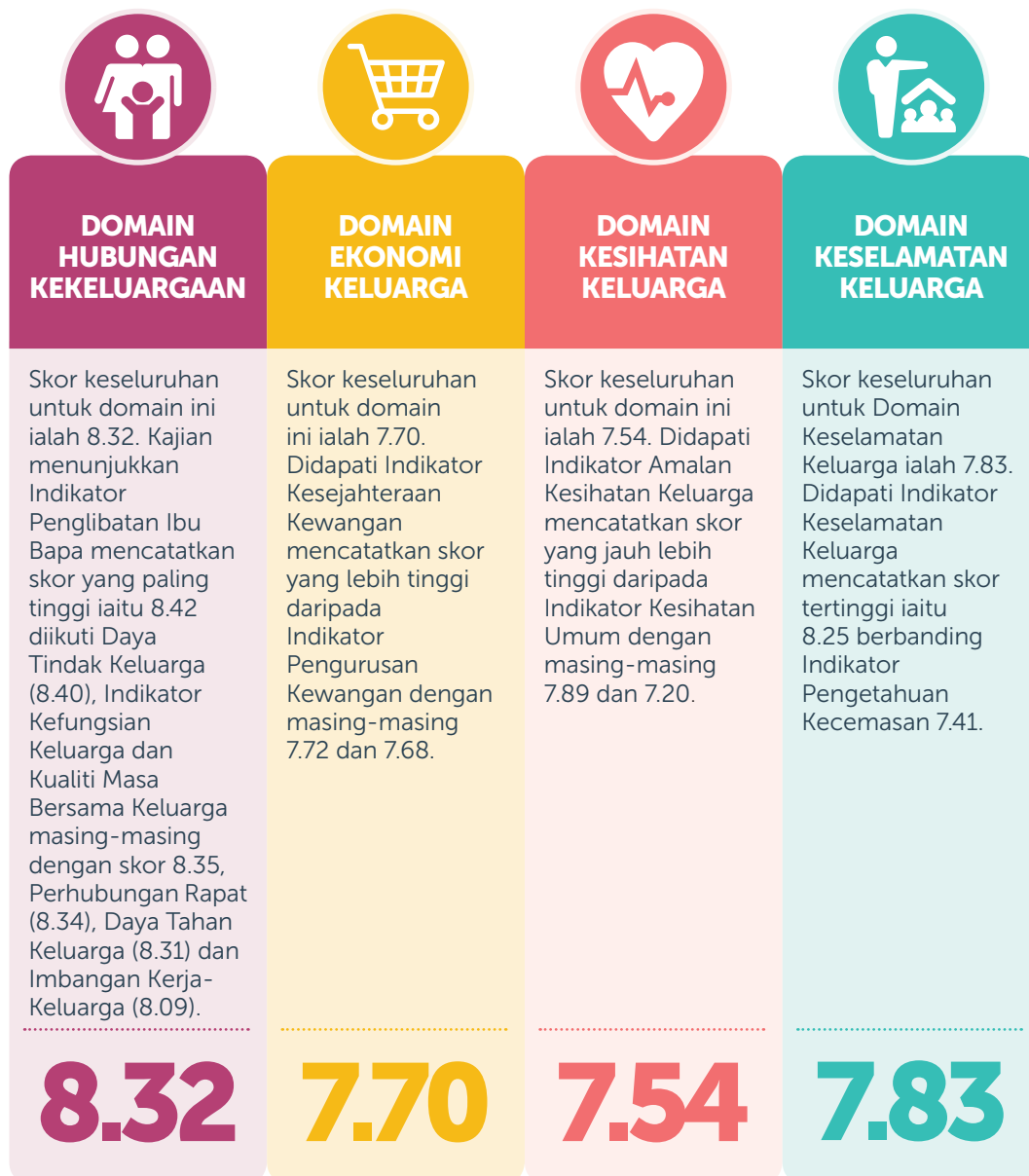
Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Terengganu** ialah

8.10

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang tinggi.

SABAH

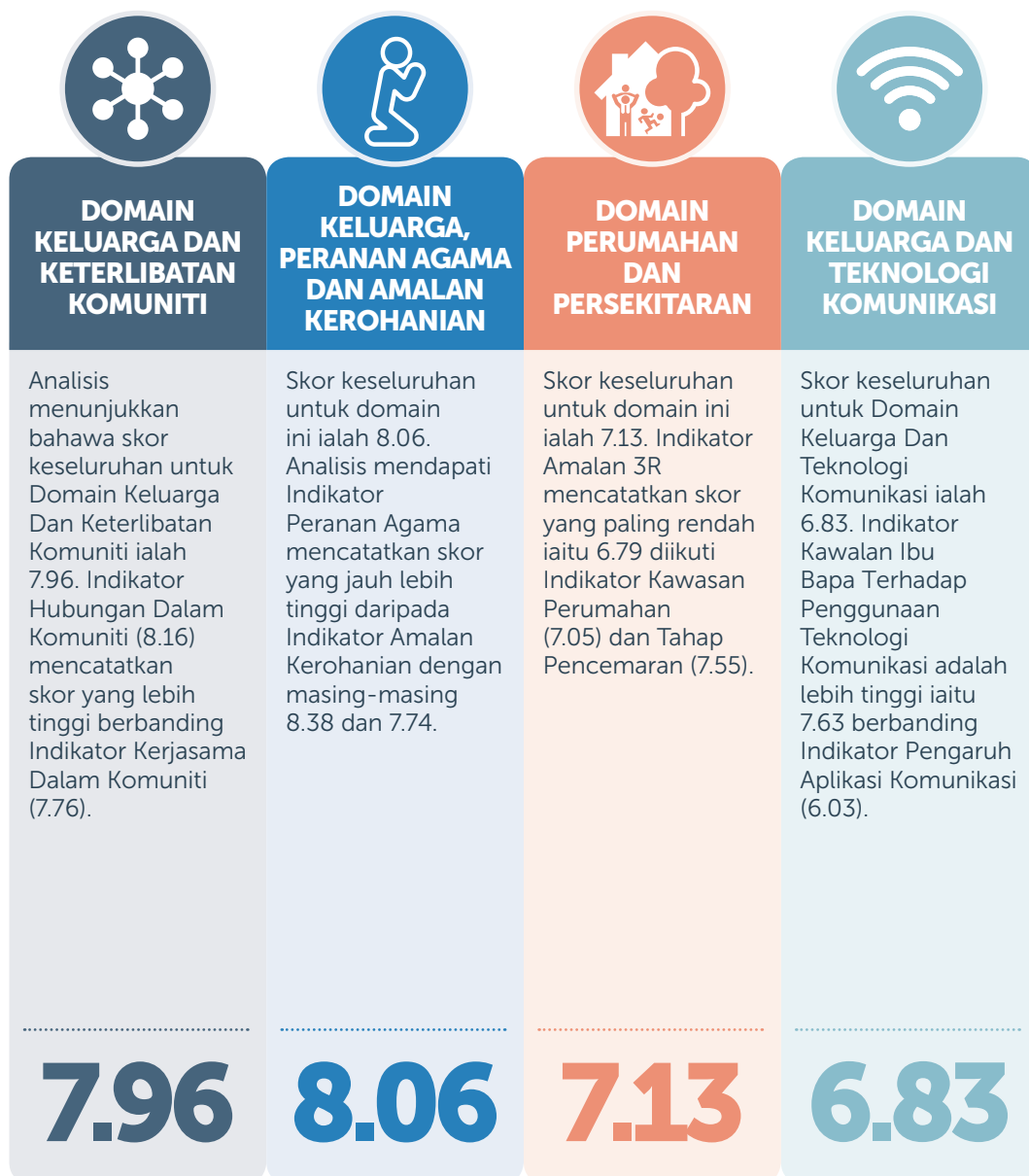
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

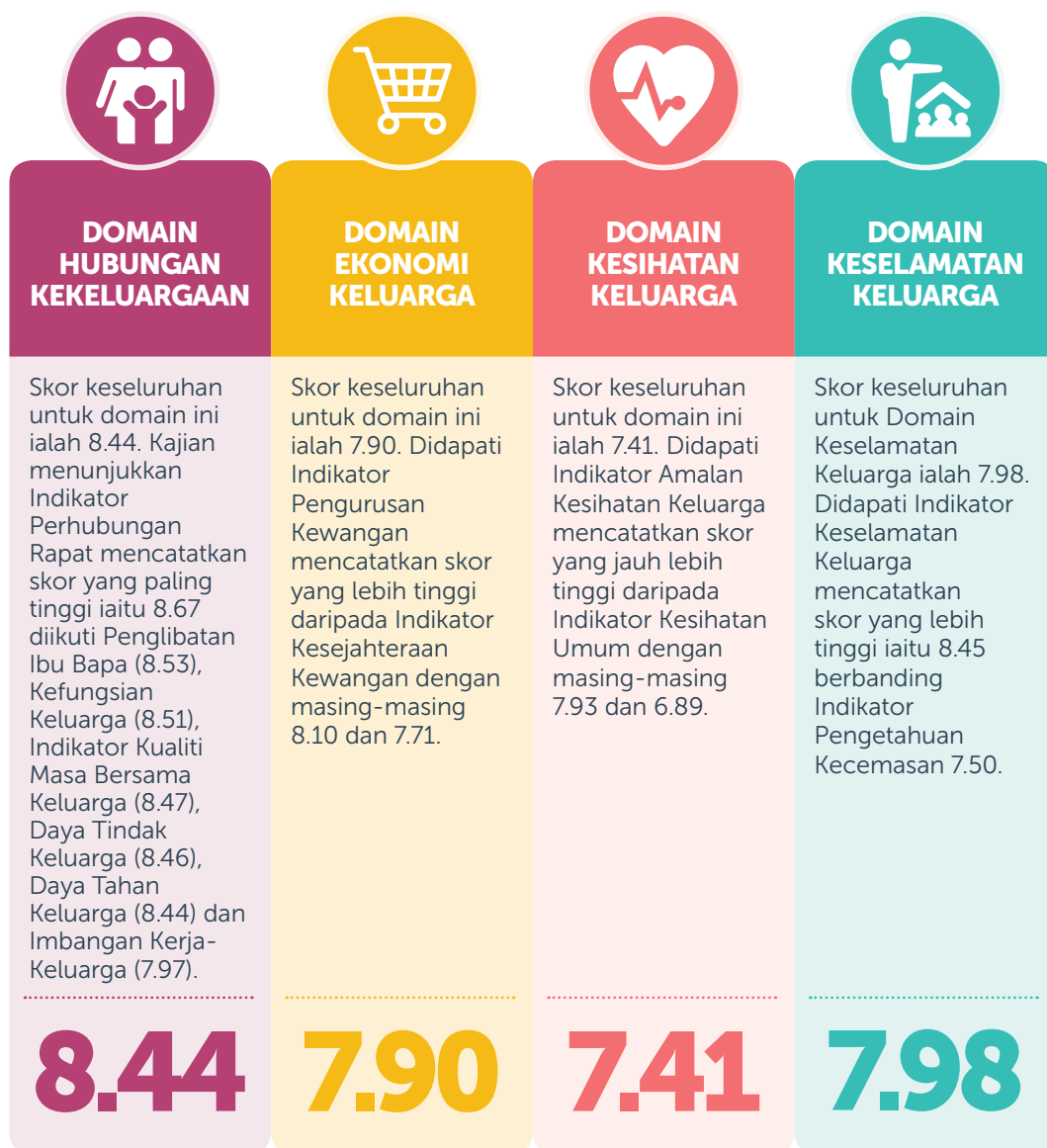
Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Sabah** ialah

7.67

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

SARAWAK

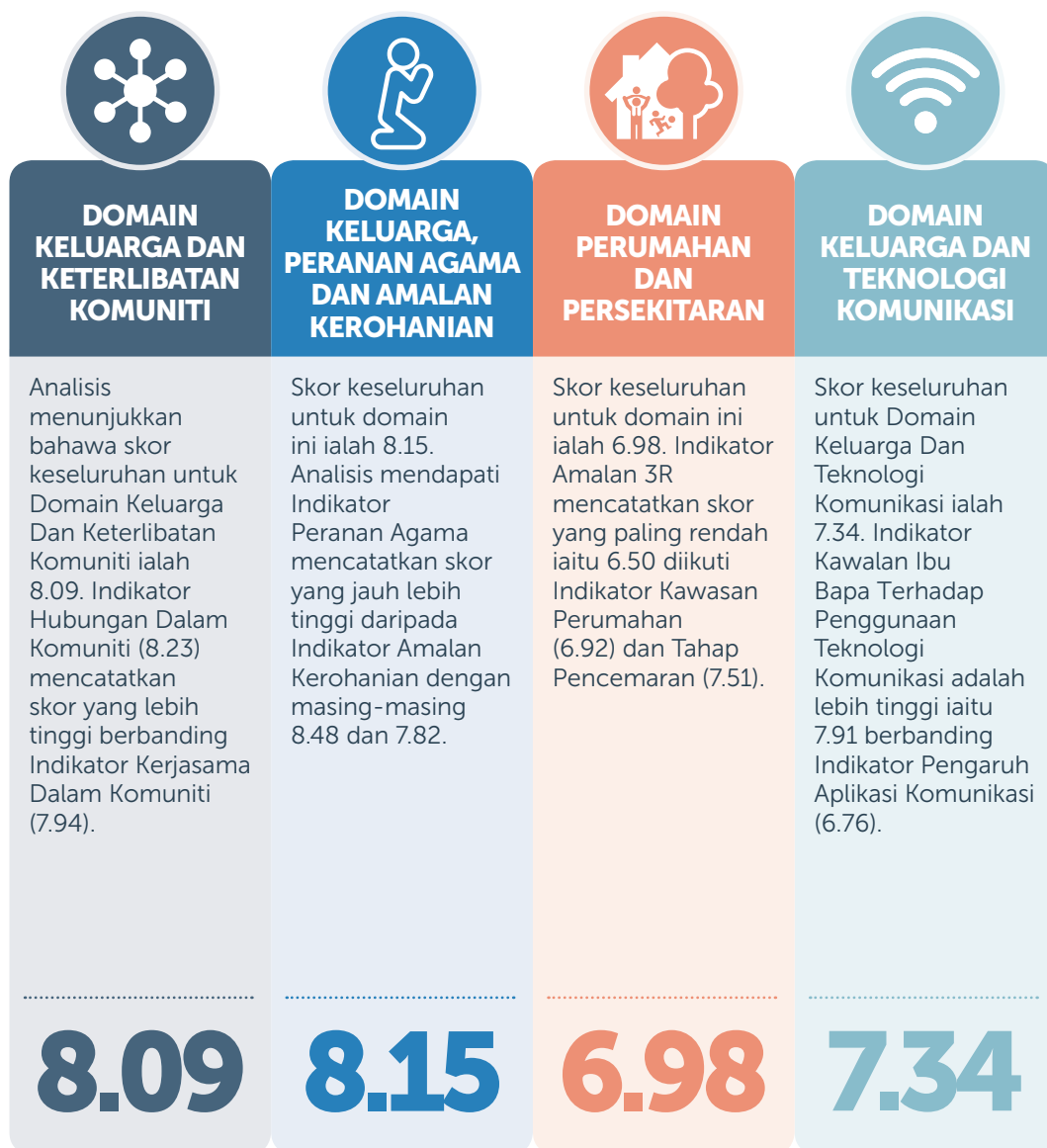
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **Negeri Sarawak** ialah

7.78

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR

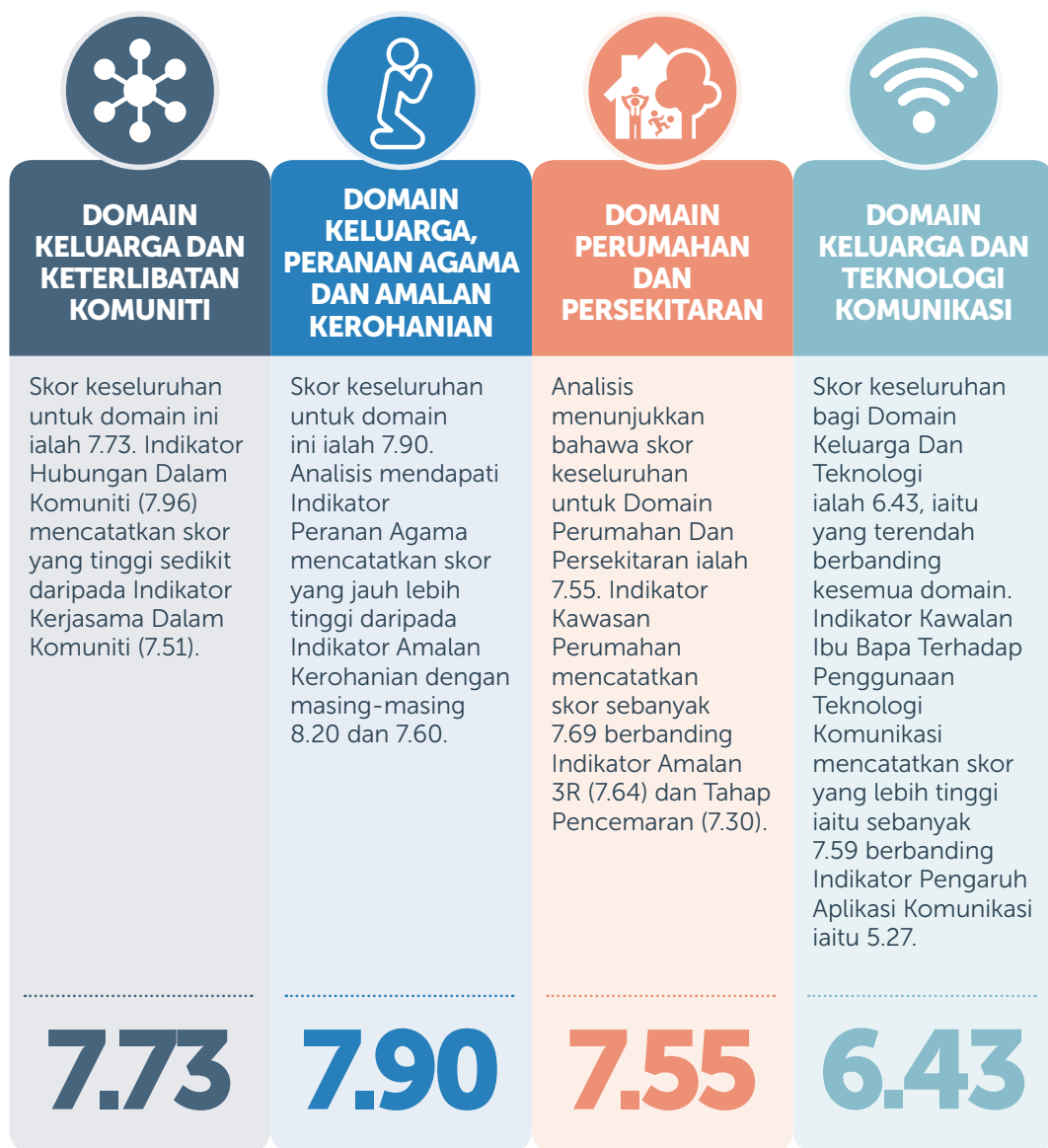
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

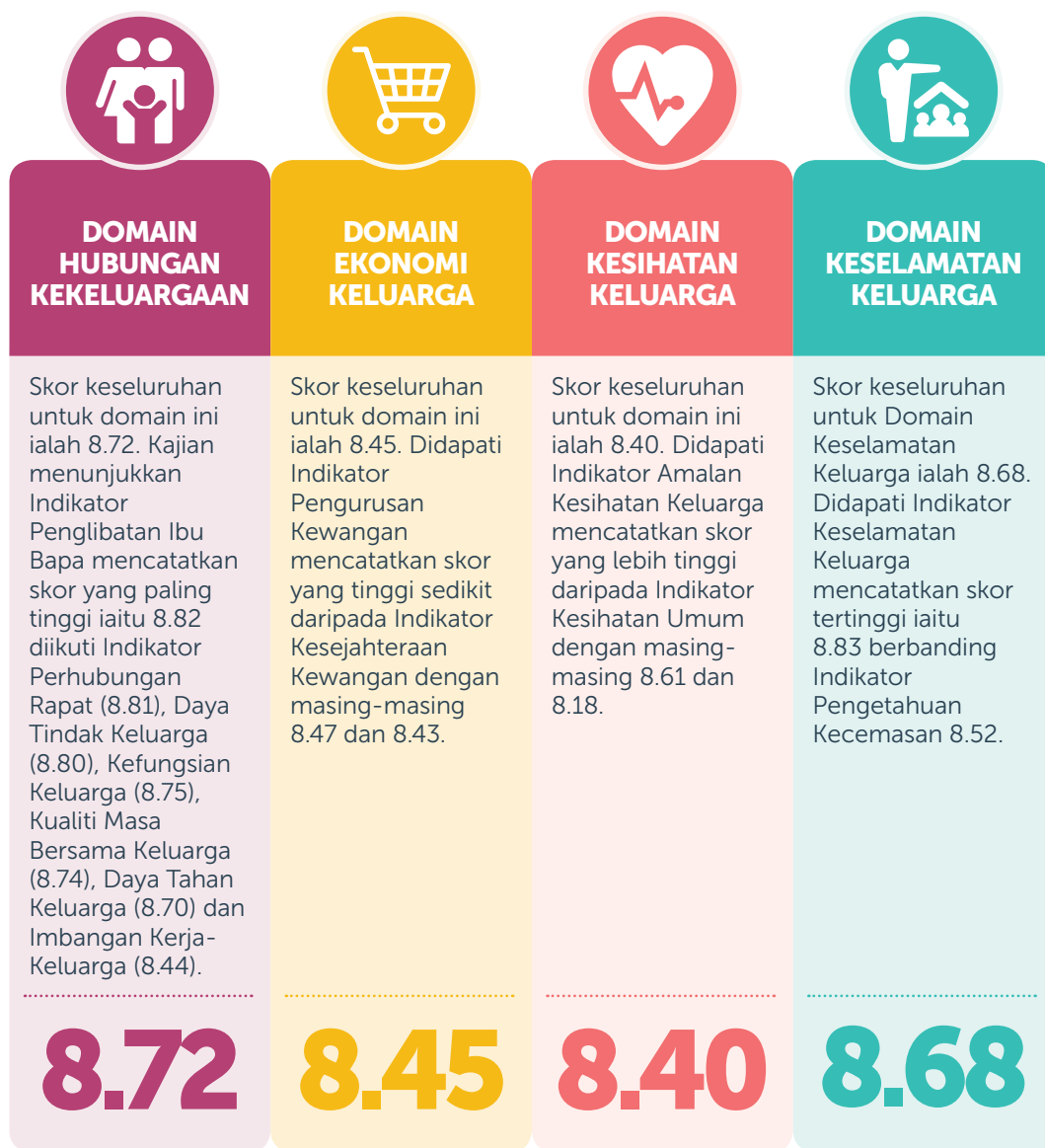
Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **W.P Kuala Lumpur** ialah

7.59

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

WILAYAH PERSEKUTUAN PUTRAJAYA

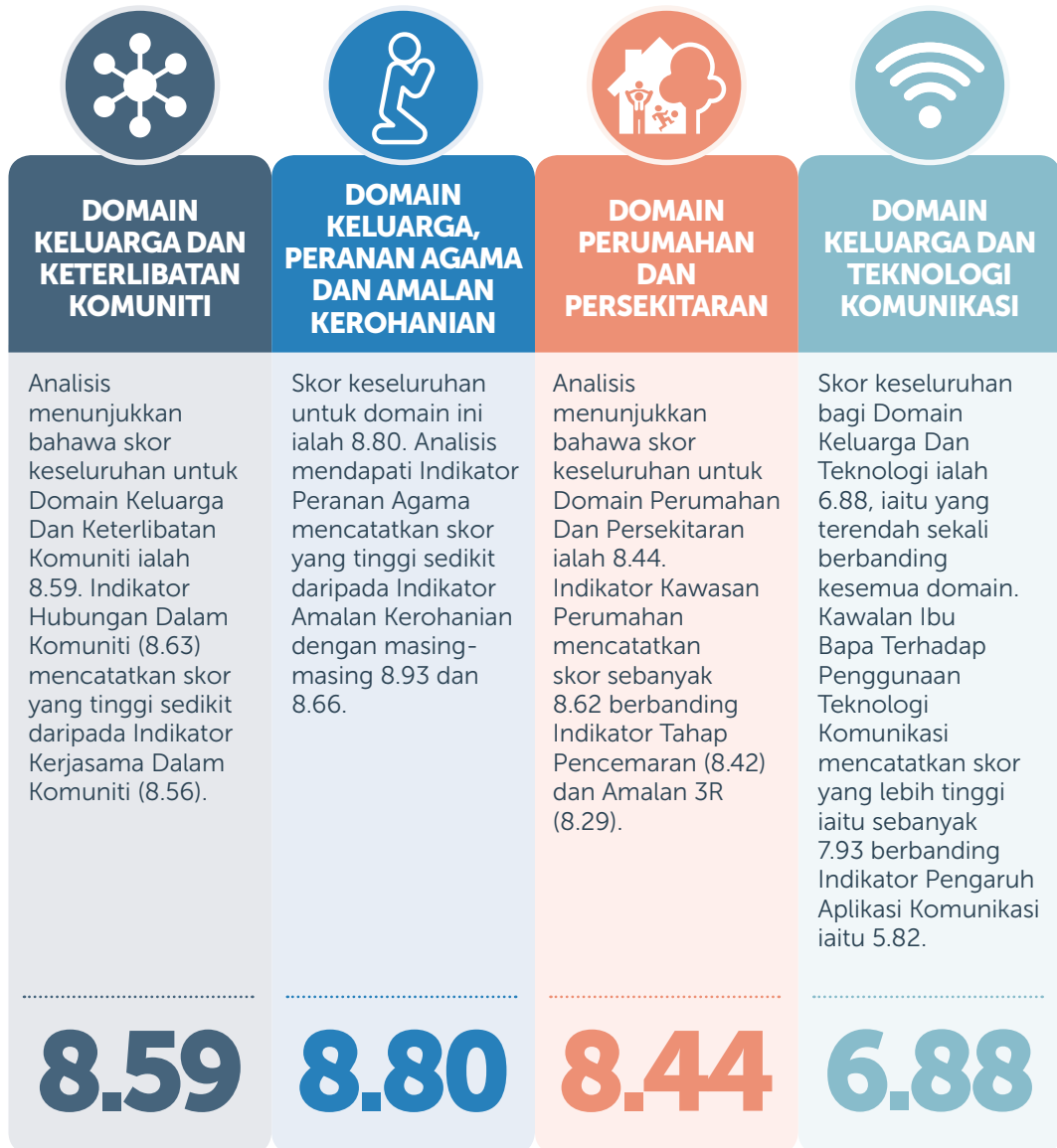
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **W.P Putrajaya** ialah

8.37

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang tinggi.

WILAYAH PERSEKUTUAN LABUAN

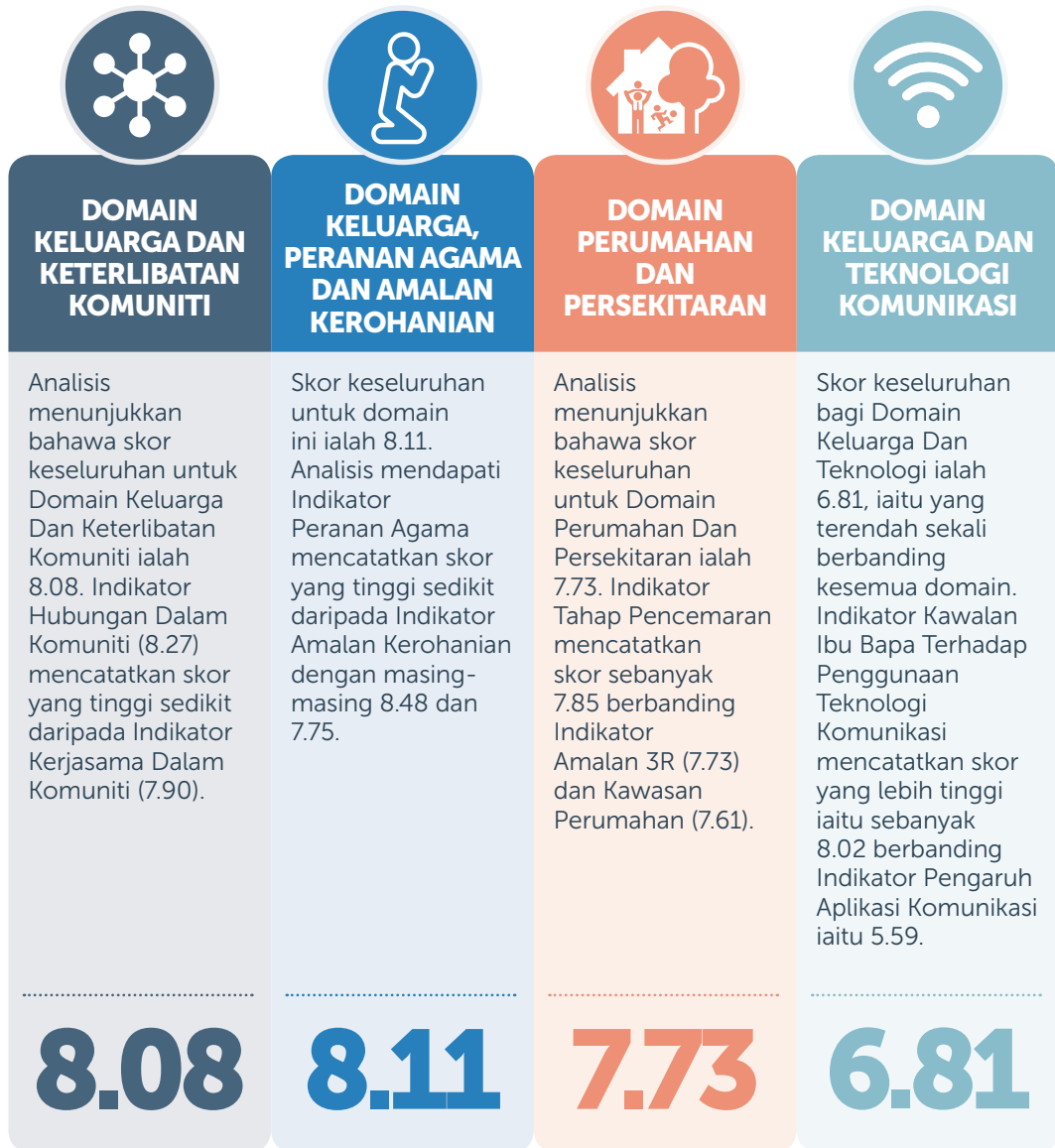
INDEKS KESEJAHTERAAN KELUARGA MALAYSIA 2019

Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga bagi **W.P Labuan** ialah

7.82

daripada skor maksimum 10 iaitu berada pada tahap yang sederhana.

PERBANDINGAN SKOR IKK 2016 & IKK 2019

PERBANDINGAN SKOR KESELURUHAN INDEKS, DOMAIN DAN INDIKATOR

Skor IKK telah meningkat sebanyak 0.39 mata iaitu daripada 7.33 bagi IKK 2016 kepada 7.72 bagi IKK 2019.

Terdapat tiga domain yang mencatatkan skor melebihi 8.0 iaitu Domain Hubungan Kekeluargaan (8.35), Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian (8.25) dan Domain Keluarga dan

Keterlibatan Komuniti (8.00) dalam IKK 2019. Berbanding IKK 2016, hanya satu sahaja domain yang mencatatkan skor melebihi 8.0 iaitu Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian (8.04).

Perbandingan skor domain di antara IKK 2019 dan IKK 2016 seterusnya mendapati bahawa semua domain mencatatkan peningkatan skor kecuali Domain Keselamatan Keluarga yang mencatatkan sedikit penurunan kepada 7.86 (IKK 2019) berbanding 7.96 (IKK 2016).

SKOR INDEKS, DOMAIN DAN INDIKATOR MENGIKUT IKK 2019 DAN IKK 2016

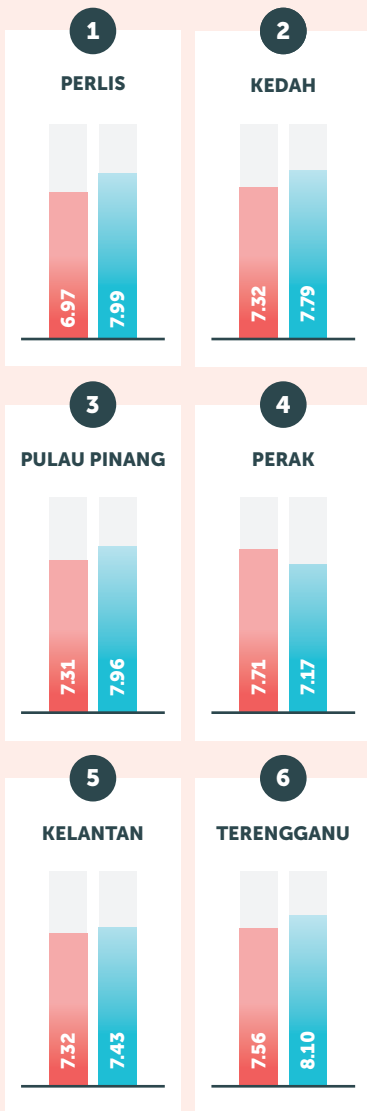
INDEKS/DOMAIN/INDIKATOR	IKK 2019	IKK 2016
INDEKS	7.72	7.33
DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN	8.35	7.90
Indikator Penglibatan Ibu Bapa	8.48	8.38
Indikator Kualiti Masa bersama Keluarga	8.37	7.76
Indikator Imbangan Kerja Keluarga	7.83	6.92
Indikator Perhubungan Rapat	8.50	7.92
Indikator Kefungsian Keluarga	8.41	8.11
Indikator Daya Tindak Keluarga	8.45	7.99
Indikator Daya Tahan Keluarga	8.37	8.20
DOMAIN EKONOMI KELUARGA	7.67	7.05
Indikator Kesejahteraan Kewangan	7.67	7.00
Indikator Pengurusan Kewangan	7.66	7.09

INDEKS/DOMAIN/INDIKATOR	IKK 2019	IKK 2016
DOMAIN KESIHATAN KELUARGA	7.44	7.18
Indikator Amalan Kesihatan Keluarga	7.77	7.13
Indikator Kesihatan Umum	7.11	7.22
DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA	7.86	7.96
Indikator Keselamatan Keluarga	8.32	8.35
Indikator Pengetahuan Kecemasan	7.40	7.57
DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI	8.00	7.84
Indikator Kerjasama dalam Komuniti	7.75	7.69
Indikator Hubungan dalam Komuniti	8.25	7.98
DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN	8.25	8.04
Indikator Peranan Agama	8.58	8.46
Indikator Amalan Kerohanian	7.92	7.62
DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN	7.35	6.24
Indikator Kawasan Perumahan	7.46	6.55
Indikator Tahap Pencemaran	7.67	6.85
Indikator Amalan 3R	6.92	5.32
DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI	6.82	6.38
Indikator Pengaruh Aplikasi Komunikasi	6.17	5.98
Indikator Penggunaan SMS dan Panggilan Telefon	-	7.83
Indikator Kawalan Ibu Bapa Terhadap Penggunaan Teknologi Komunikasi	7.47	5.28

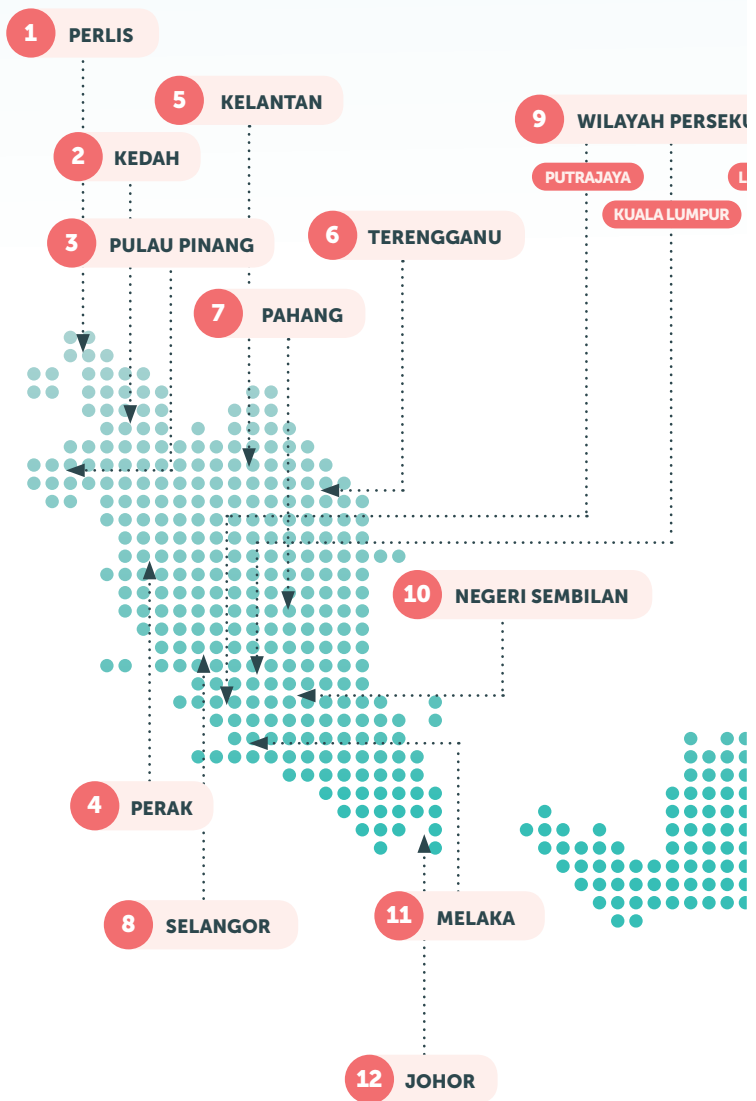
PERBANDINGAN SKOR MENGIKUT NEGERI

Perbandingan skor IKK 2019 dan IKK 2016 mengikut negeri mendapati terdapat tiga negeri yang mencatatkan skor melebihi 8.0 dalam IKK 2019 iaitu Wilayah Persekutuan Putrajaya (8.37), Terengganu (8.10) dan Negeri Sembilan (8.03) berbanding hanya

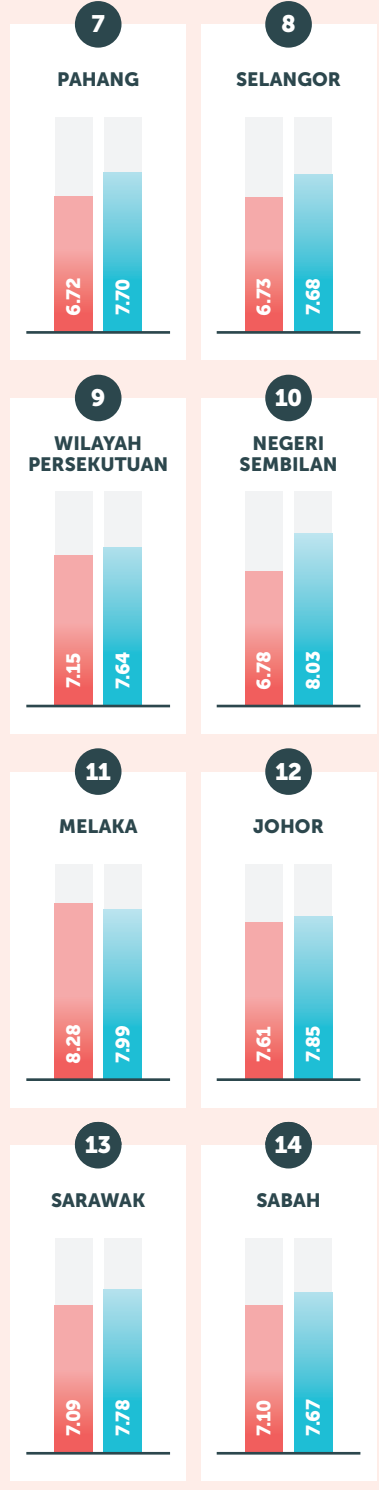
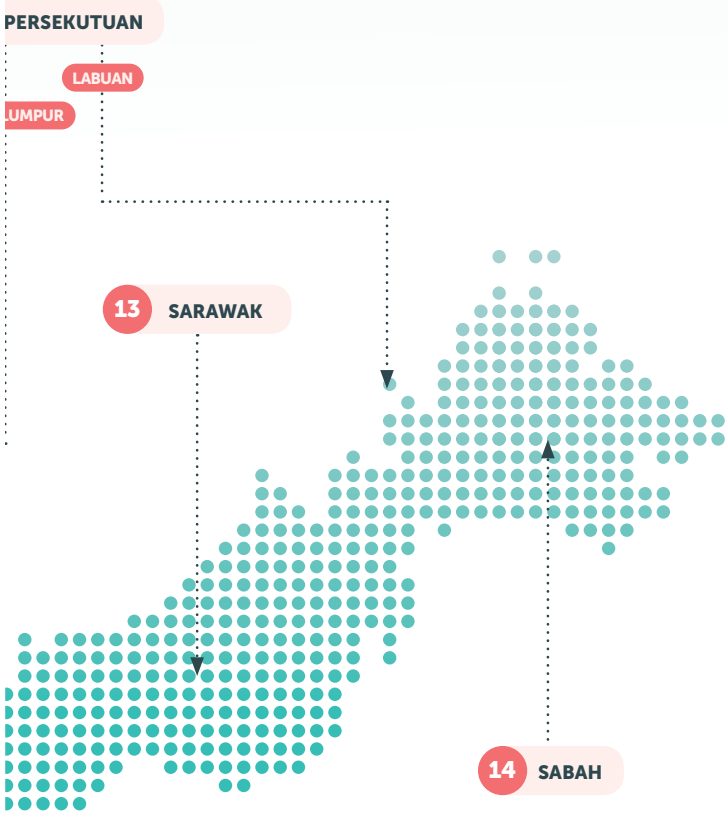
negeri Melaka (8.23) yang mencatatkan skor melebihi 8.0 dalam IKK 2016. Semua negeri menunjukkan peningkatan skor dalam IKK 2019 kecuali Perak (IKK 2019: 7.17 vs IKK 2016: 7.71) dan Melaka (IKK 2019: 7.99 vs IKK 2016: 8.28). Negeri Perak mencatatkan skor terendah dalam IKK 2019 iaitu 7.17. Manakala Pahang merupakan negeri yang mencatatkan skor terendah dalam IKK 2016 iaitu 6.72.

SKOR IKK 2016 DAN 2019 MENGIKUTI

16 DAN SKOR IKK GIKUT NEGERI

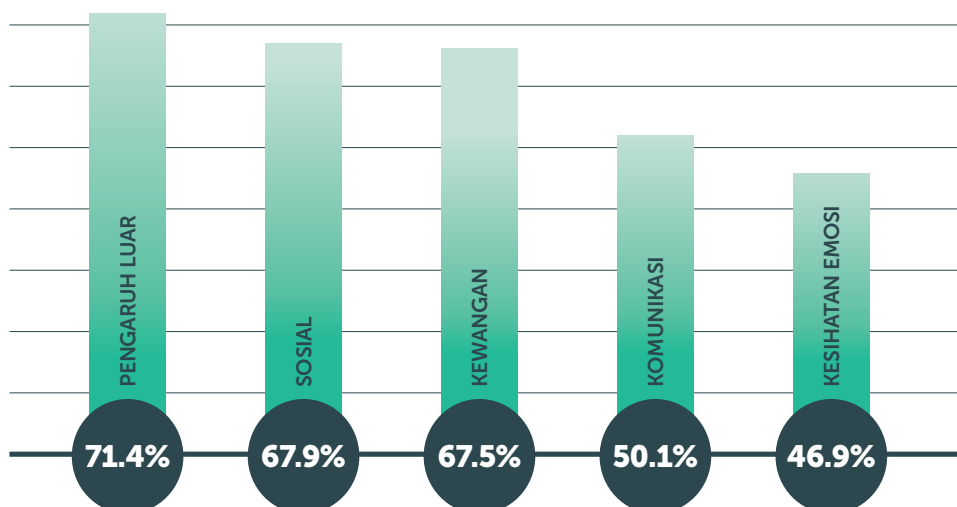

CABARAN KELUARGA

CABARAN UTAMA YANG DIHADAPI OLEH KELUARGA

Majoriti keluarga di negara ini menghadapi masalah pengaruh luar (71.4%), diikuti dengan masalah sosial (67.9%), masalah kewangan (67.5%), masalah komunikasi (50.1%) dan masalah kesihatan emosi (46.9%).

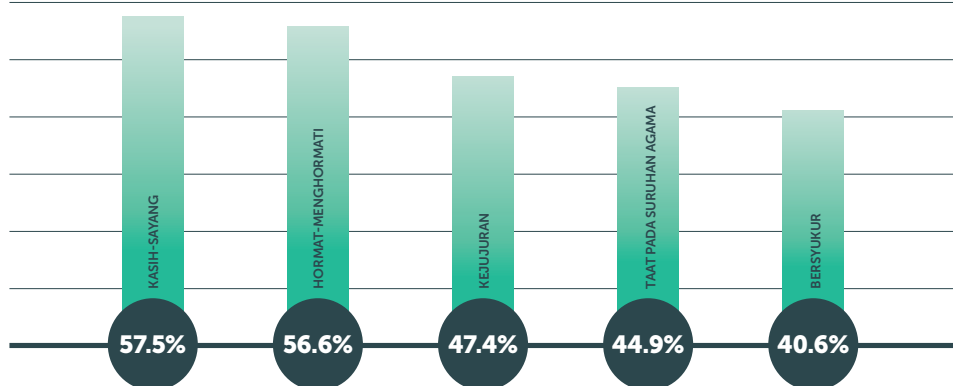
CABARAN UTAMA YANG DIHADAPI OLEH KELUARGA

NILAI-NILAI MURNI YANG DIRASAKAN PENTING DALAM KEHIDUPAN BERKELUARGA

Lima nilai murni utama yang dirasakan penting dalam kehidupan berkeluarga adalah kasih sayang (57.5%), hormat-menghormati (56.6%), kejujuran (47.4%), taat kepada suruhan agama (44.9%) dan bersyukur (40.6%).

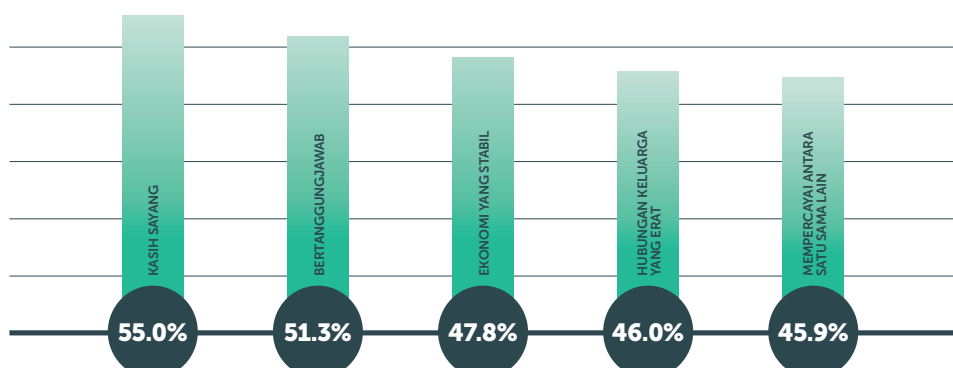
NILAI-NILAI MURNI YANG DIRASAKAN PENTING DALAM KEHIDUPAN BERKELUARGA

PEMAHAMAN KELUARGA TENTANG "KESEJAHTERAAN KELUARGA"

Lima pemahaman utama keluarga tentang "kesejahteraan keluarga" adalah kasih sayang (55.0%), bertanggungjawab terhadap keluarga (51.3%), ekonomi yang stabil (47.8%), hubungan keluarga yang erat (46.0%) dan mempercayai antara satu sama lain (45.9%).

PEMAHAMAN KELUARGA TENTANG "KESEJAHTERAAN KELUARGA"

KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, skor indeks berada pada tahap sederhana iaitu 7.72 daripada skala maksimum 10. Walaupun skor ini masih berada pada tahap sederhana namun ia telah menunjukkan peningkatan yang baik iaitu sebanyak 0.39 mata berbanding 7.33 bagi IKK 2016. Daripada lapan domain IKK 2019, terdapat tiga domain IKK 2019 yang memperoleh skor 8.0 dan lebih iaitu skor domain tertinggi ialah Domain Hubungan Kekeluargaan mencatatkan skor 8.35, Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian (8.25) dan Domain Keluarga dan Keterlibatan Komuniti (8.00). Domain Keluarga dan Teknologi Komunikasi mencatatkan skor domain terendah iaitu 6.82. Bagi skor indikator, didapati Indikator Peranan Agama mencatatkan skor tertinggi iaitu 8.58 dan Indikator Pengaruh Aplikasi Komunikasi mencatatkan skor terendah iaitu 6.17.

Analisis kajian mengikut ciri-ciri demografi menunjukkan skor IKK 2019 semakin meningkat mengikut kumpulan pendapatan isi rumah. Skor IKK 2019 bagi keluarga yang tinggal di luar bandar adalah lebih tinggi daripada keluarga yang tinggal di bandar. Skor IKK 2019 mengikut jenis keluarga pula menunjukkan keluarga asas dan keluarga gabungan mencatat skor tertinggi iaitu 7.78 berbanding keluarga luas dan keluarga tunggal.

Skor IKK 2019 mengikut negeri pula menunjukkan Wilayah Persekutuan Putrajaya mencatat skor paling tinggi iaitu 8.37 dan

negeri Perak mencatat skor terendah iaitu 7.17. Negeri Perak dan Melaka menunjukkan penurunan skor dalam skor IKK 2019 berbanding skor IKK 2016. Negeri-negeri lain mencatatkan peningkatan dalam skor masing-masing.

Skor IKK 2019 masih berada pada tahap sederhana namun meningkat

0.39

mata berbanding 7.33 bagi IKK 2016 ”

CADANGAN

Kajian IKK 2019 menunjukkan bahawa skor indeks keseluruhan dan skor domain meningkat berbanding IKK 2016. Segala usaha dan inisiatif sedia ada yang menyumbang kepada kesejahteraan keluarga di Malaysia wajar diteruskan. Sehubungan itu, antara cadangan daripada Kajian IKK 2019 yang boleh dijadikan sebagai panduan bagi memperkasakan keluarga di Malaysia untuk mencapai tahap kesejahteraan keluarga yang lebih baik pada masa hadapan adalah:

PENYELIDIKAN

- a. Menggabungkan model multidimensi sebagai pelengkap kepada instrumen IKK sedia ada, yakni mengambil kira faktor luaran seperti kadar jenayah dan kos sara hidup dalam pengukuran kesejahteraan keluarga di Malaysia.

HALA TUJU DASAR

- a. Mengambil kira elemen Penilaian Impak Keluarga dalam pembentukan dasar, program atau perkhidmatan baharu berkaitan kekeluargaan bagi mendapatkan gambaran umum akan kesan atau potensi sesuatu dasar, program atau perkhidmatan baharu tersebut kepada keluarga;
- b. Mewujudkan inisiatif yang menyokong perpaduan antara generasi untuk meningkatkan tanggungjawab bersama dalam masyarakat. Langkah ini adalah untuk meringankan beban penjagaan bukan hanya

kepada ibu bapa tetapi tanggungjawab secara bersama antara kerajaan, komuniti dan keluarga;

- c. Mengukuhkan sokongan keibubapaan terutamanya pada peringkat awal kanak-kanak sebagai persediaan bagi pasangan dalam penjagaan anak yang lebih teratur dan bersedia; dan
- d. Memperkenalkan pusat sokongan keluarga di semua negeri untuk membolehkan intervensi awal untuk keluarga berisiko.

INTERVENSI KHUSUS BAGI MENINGKATKAN KESEJAHTERAAN KELUARGA

Domain Hubungan Kekeluargaan

- Menggalakkan pelaksanaan inisiatif mesra keluarga di Malaysia bagi membantu keseimbangan kerja dan keluarga (*work-life balance*)
- Mengoptimumkan platform media sosial sebagai agen perubahan sosial untuk meningkatkan hubungan kekeluargaan
- Mengukuhkan kumpulan profesional dan pekerja sosial untuk menjalankan program intervensi keluarga

Domain Ekonomi Keluarga

- Menggalakkan perkongsian awam-swasta untuk melancarkan program pendidikan kewangan yang berpusatkan keluarga
- Memperkukuhkan usaha dalam membantu keluarga B40 untuk menjadi mandiri
- Memperbanyakkan aktiviti dan komunikasi kepada orang awam mengenai inisiatif-inisiatif berkaitan kewangan yang ada
- Mewujudkan komuniti sukarelawan yang mempromosikan amalan kewangan yang baik

Domain Kesihatan Keluarga

- Mempromosikan kempen dan bengkel berkaitan gaya pemakanan yang sihat
- Mempromosikan inisiatif kreatif yang menyeronokkan dan berganjaran untuk menggalakkan orang ramai bersenam
- Meningkatkan kesedaran berkaitan kepentingan menjalankan pemeriksaan kesihatan secara berkala
- Memperkenalkan kaedah pemantauan kesihatan dalam talian untuk menghubungi keluarga yang mempunyai mobiliti terhad

Domain Keselamatan Keluarga

- Menggalakkan penggunaan peralatan asas pertolongan cemas
- Membina kesedaran tentang langkah-langkah keselamatan semasa situasi krisis
- Mengambil langkah untuk mengurangkan insiden isu keselamatan berkaitan dadah

Domain Keluarga dan Keterlibatan Komuniti

- Memperkasakan kejrangan miskin bandar melalui pemilikan bangunan dan kepimpinan
- Menganjurkan lebih banyak acara sosial untuk mewujudkan integrasi yang lebih baik

Domain Keluarga, Peranan Agama dan Amalan Kerohanian

- Meneruskan sokongan terhadap program mesra keluarga dalam kalangan masyarakat berbilang kaum dan agama

Domain Perumahan dan Persekitaran

- Mempromosikan program 'waste to wealth' sebagai motivasi kepada masyarakat setempat dalam pengurusan sisa dan bahan buangan
- Meningkatkan penguatkuasaan untuk memastikan kejrangan yang bersih
- Melaksanakan program pengesanan pengutipan sampah

Domain Keluarga dan Teknologi Komunikasi

- Menggalakkan pendigitalan dalam cara gaya keibubapaan
- Menggalakkan penglibatan dan penyertaan ibu bapa di media sosial
- Mewajibkan kawalan ibu bapa pada platform dan aplikasi media sosial yang popular
- Meningkatkan kefahaman tentang bahaya dan ancaman menggunakan media sosial dan platform komunikasi terhadap privasi

RUJUKAN

- Bakker, M. P., Ormel, J., Verhulst, F. C., & Oldehinkel, A. J. (2012). Childhood family instability and mental health problems during late adolescence: A test of two mediation models-The TRAILS study. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 41(2), 166-176.
- Black, K., & Lobo, M. (2008). A conceptual review of family resilience factors. *Journal of Family Nursing*, 14(1), 33-55.
- Cousins, S. D. (1989). Culture and self-perception in Japan and the United States. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 124-131.
- DeFrain, J., & Asay, S. M. (2007). Family strengths and challenges in the USA. *Marriage & Family Review*, 41, 281-307.
- Krys, K., Zelenski, J. M., Capaldi, C. A., Park, J., van Tilburg, W., Van Osch, Y., Uchida, Y. (2019). Putting the Bwe^ into well-being: Using collectivism-themed measures of well-being attenuates wellbeing's association with individualism. *Asian Journal of Social Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/ajsp.12364>.
- Lee, H., Stewart, S., Lun, V., Bond, M., Yu, X., & Lam, T. (2012). Validating the concord index as a measure of family relationships in China. *Journal of Family Psychology*, 26, 906- 915.
- Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN). (2017). *Laporan Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia 2016*. Kuala Lumpur, Malaysia: LPPKN.
- Pearlin, L. I. (1999). Stress and mental health: A conceptual overview. In A. V. Horwitz & T. Scheid (Eds.), *A Handbook for the study of mental health: Social contexts, theories, and systems* (pp. 161-175). Cambridge: Cambridge University Press.
- Skopec, L., Musco, T., & Sommers, B. D. (2014, July). A potential new data source for assessing the impacts of health reform: Evaluating the Gallup-Healthways Well-Being Index. In *Healthcare* (pp. 113-120). Elsevier.

LAMPIRAN

LAMPIRAN 1 : TABURAN CAPAIAN TEMPAT KEDIAMAN BAGI KAJIAN IKK 2019

NEGERI	BIL. TK BERJAYA DITEMUBUAL
Johor	341
Kedah	304
Kelantan	287
Melaka	157
Negeri Sembilan	295
Pahang	311
Pulau Pinang	307
Perak	268
Pertis	264
Sabah	346
Sarawak	300
Selangor	700
Terengganu	361
WP Kuala Lumpur	314
WP Labuan	254
WP Putrajaya	196
JUMLAH	5,005

LAMPIRAN 2 : SENARAI DOMAIN, INDIKATOR DAN ITEM IKK 2019

DOMAIN HUBUNGAN KEKELUARGAAN	
INDIKATOR	ITEM
PENGLIBATAN IBU BAPA	Menggalakkan anak-anak membantu kerja-kerja rumah
	Mendidik anak menjadi seorang yang bertanggungjawab
	Memberi perhatian pada aktiviti yang anak-anak lakukan
	Menunjukkan rasa sayang kepada anak-anak
	Memuji anak apabila dia berkelakuan baik
	Menyemak kerja rumah anak-anak sekurang-kurangnya sekali seminggu
	Hadir ke aktiviti-aktiviti sekolah anak-anak
	Menggalakkan anak-anak berkongsi masalah dengan kami
KUALITI MASA BERSAMA KELUARGA	Mengenalinya kawan-kawan anak kami
	Meluangkan masa berbual-bual dengan anak-anak apabila mereka ingin bercakap tentang sesuatu perkara
	Selalu melakukan aktiviti riadah
	Meluangkan masa melakukan aktiviti yang anak-anak suka
IMBANGAN KERJA-KELUARGA	Kerap makan bersama-sama dengan keluarga
	Meraikan hari istimewa bersama keluarga
	Berpuas hati dengan keseimbangan kerja dan kehidupan keluarga
	Kerja membantu menambah pengetahuan dan membantu kami menjadi ahli keluarga yang lebih baik
	Kerja memberi perasaan gembira dan membantu menjadi ahli keluarga yang lebih baik
	Kerja membawa kami kepada kejayaan dan membantu kami menjadi ahli keluarga yang lebih baik
	Berpeluang memilih waktu kerja anjal/fleksibel
	Tekanan dari kerja tidak memberi kesan kepada keluarga
IMBANGAN KERJA-KELUARGA	Kerja lebih masa/ <i>overtime</i> (OT) tidak memberi impak kepada masa kualiti kami dengan keluarga
	Pasangan dan/atau saya tidak membawa perasaan negatif dari tempat kerja ke rumah
IMBANGAN KERJA-KELUARGA	Pasangan dan/atau saya sentiasa bimbang dengan pengaturan penjagaan anak-anak

INDIKATOR	ITEM
PERHUBUNGAN RAPAT	Mempunyai hubungan rapat antara satu sama lain
	Boleh bergantung antara satu sama lain apabila menghadapi masalah
	Boleh berkongsi kerisauan pada bila-bila masa
	Pasangan saya dan saya rasa amat rapat dengan satu sama lain
	Pasangan saya memberi rasa selamat dan yakin kepada saya
KEFUNGSIAN KELUARGA	Berkongsi tugas dan tanggungjawab dalam keluarga
	Menerima perbezaan keperibadian ahli keluarga
	Memberi peluang anak-anak untuk menjelaskan keadaan
	Sentiasa berbincang dengan anak-anak dalam membuat sesuatu keputusan berkaitan dengan keluarga
	Mempunyai persekitaran keluarga yang bersifat memupuk dan membina
	Boleh menyesuaikan diri apabila terdapat krisis dalam kalangan ahli keluarga
Tabah dalam menghadapi kesusahan	
DAYA TINDAK KELUARGA	Berkongsi masalah dengan ahli keluarga
	Saling memberi sokongan dalam masa kesusahan
	Cuba mencari jalan penyelesaian segera apabila berhadapan dengan masalah
	Tidak kira betapa susahnyanya keadaan, kami tetap bersatu
	Boleh menghadapi kesukaran dan mencapai satu penyelesaian
DAYA TAHAN KELUARGA	Cuba memahami semula apa yang berlaku
	Tiada masalah untuk kembali berhadapan dengan kehidupan seharian
	Tidak akan menuding jari atas kesalahan sesiapa dalam ahli keluarga
	Akan berbincang tentang cara untuk mengelak situasi yang sama berlaku lagi
	Mengambil iktibar dari apa yang telah berlaku
	Akan berkongsi perasaan tentang masalah tersebut bersama ahli keluarga

DOMAIN EKONOMI KELUARGA

INDIKATOR	ITEM
KESEJAHTERAAN KEWANGAN	Keluarga tidak terbeban dengan hutang
	Keadaan kewangan semasa keluarga adalah stabil
	Keluarga dapat menyelesaikan bil-bil setiap bulan
	Mempunyai wang simpanan yang boleh digunakan sekiranya berlaku kecemasan
	Taraf hidup keluarga adalah baik
PENGURUSAN KEWANGAN	Keluarga menabung untuk masa hadapan
	Sentiasa menjelaskan pembayaran bil secara konsisten/tepat masa
	Membuat perbelanjaan keluarga yang diperlukan sahaja
	Merancang perbelanjaan keluarga dengan cermat
	Mendaftarkan anak-anak dengan skim simpanan
	Mempunyai perlindungan insurans yang mencukupi untuk keluarga

DOMAIN KESIHATAN KELUARGA

INDIKATOR	ITEM
AMALAN KESIHATAN KELUARGA	Hidangan harian adalah seimbang
	Beriadah/bersenam sekurang-kurangnya sekali seminggu
	Rumah kami ada menyimpan ubat-ubatan asas sekiranya ahli keluarga jatuh sakit
	Menjalankan pemeriksaan kesihatan sekurang-kurangnya setiap tiga tahun
KESIHATAN UMUM	Tahap kesihatan umum keluarga
	Tahap kesihatan fizikal keluarga
	Tahap kesihatan mental keluarga
	Tahap kesihatan sosial keluarga

DOMAIN KESELAMATAN KELUARGA

INDIKATOR	ITEM
KESELAMATAN KELUARGA	Peka dengan isu keselamatan keluarga
	Sentiasa berjaga-jaga dan mengambil langkah-langkah keselamatan
	Rasa selamat dalam rumah
	Memastikan item berbahaya tidak mudah dicapai oleh anak-anak
	Mendidik anak-anak tentang isu-isu keselamatan keluarga
PENGETAHUAN KECEMASAN	Tahu menggunakan alat pemadam api
	Tahu di mana lokasi pili bomba terdekat di kawasan perumahan
	Mempunyai alat perubatan kecemasan di rumah
	Ada pelan menyelamatkan diri sekiranya berlaku kecemasan

DOMAIN KELUARGA DAN KETERLIBATAN KOMUNITI

INDIKATOR	ITEM
KERJASAMA DALAM KOMUNITI	Mengetahui siapa yang perlu dihubungi apabila memerlukan pertolongan dalam kawasan kejiranan
	Memberi sumbangan bagi membantu komuniti
	Mengambil bahagian dalam aktiviti kejiranan
	Berkongsi maklumat atau memberi maklum balas dalam komuniti
HUBUNGAN DALAM KOMUNITI	Mempunyai hubungan yang baik dengan jiran tetangga
	Menyayangi komuniti
	Selalu bertegur sapa dengan jiran
	Menjemput jiran-jiran ke rumah pada hari-hari perayaan
	Memastikan item berbahaya tidak mudah dicapai oleh anak-anak

DOMAIN KELUARGA, PERANAN AGAMA DAN AMALAN KEROHANIAN

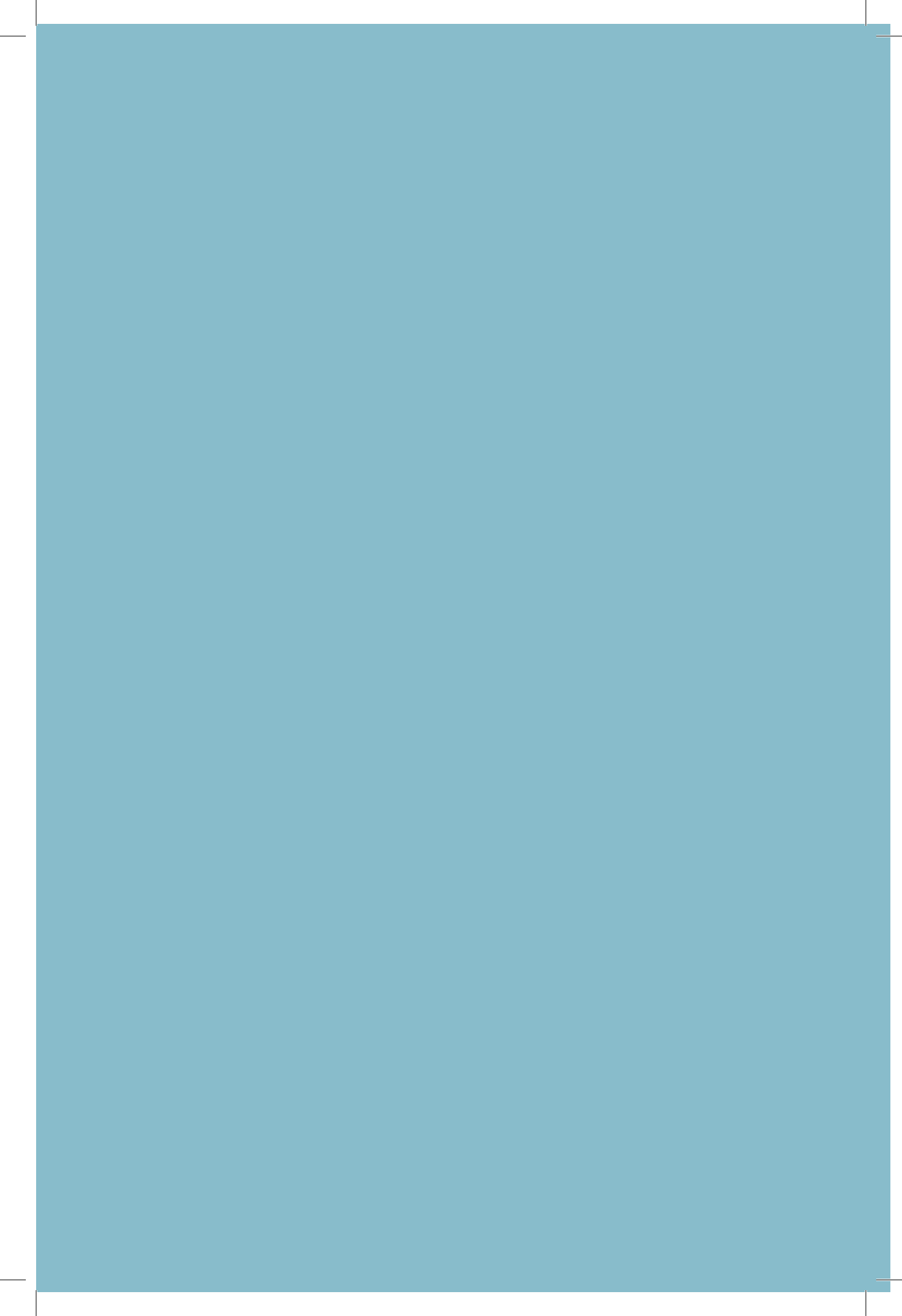
INDIKATOR	ITEM
PERANAN AGAMA	Kepercayaan kepada agama mempengaruhi cara kehidupan
	Kepercayaan kepada agama membentuk prinsip moral
	Agama memainkan peranan yang penting dalam kehidupan harian
	Anak-anak membesar dengan pegangan agama
	Anak-anak membesar dengan amalan agama
AMALAN KEROHANIAN	Melibatkan diri dalam aktiviti keagamaan
	Menunaikan ibadat solat/sembahyang
	Mengamalkan ajaran agama berdasarkan buku/kitab keagamaan/kerohanian
	Berbual tentang topik keagamaan/kerohanian antara ahli keluarga
	Sering hadir ke aktiviti keagamaan di tempat ibadat

DOMAIN PERUMAHAN DAN PERSEKITARAN

INDIKATOR	ITEM
KAWASAN PERUMAHAN	Mudah mendapatkan perkhidmatan pengangkutan awam di kawasan perumahan kami
	Kemudahan asas dalam kawasan perumahan adalah memuaskan
	Kemudahan bantuan kemasyarakatan mudah didapati
	Prasarana mencukupi di kawasan perumahan
	Mempunyai akses kepada kemudahan 3R di kawasan perumahan
TAHAP PENCEMARAN	Tahap pencemaran di kawasan perumahan adalah rendah
	Sampah sarap di kawasan rumah diselenggara dengan baik
	Sistem perparitan di kawasan diselenggara dengan baik
	Tempat tinggal tidak terdedah kepada kebisingan
AMALAN 3R (REDUCE, REUSE, RECYCLE)	Keluarga membawa bekas atau beg sendiri semasa membeli makanan
	Menggunakan beg kitar semula apabila membeli barangan runcit
	Keluarga meletakkan sisa yang boleh dikitar semula ke dalam tong kitar semula
	Berusaha mengurangkan penggunaan bahan plastik
	Mengasingkan sampah (boleh dikitar semula dan tidak boleh dikitar semula) di rumah

DOMAIN KELUARGA DAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI

INDIKATOR	ITEM
PENGARUH APLIKASI KOMUNIKASI	Aplikasi komunikasi memudahkan kami sekeluarga berhubung antara satu sama lain
	Penggunaan aplikasi komunikasi telah membawa pengaruh positif kepada keluarga
	Keluarga mempunyai lebih banyak topik perbualan disebabkan perkongsian berita melalui aplikasi komunikasi
	Dengan adanya aplikasi komunikasi, kami jarang berbual-bual secara bersemuka sesama ahli keluarga
	Anak-anak merungut apabila ibu bapa menggunakan aplikasi komunikasi
	Aplikasi komunikasi menimbulkan masalah kepada keluarga
	Hubungan ibu bapa dengan anak-anak semakin renggang sejak mereka mempunyai alat telekomunikasi sendiri
	Keluarga jarang berbual masa makan disebabkan gangguan alat telekomunikasi
Menggunakan aplikasi mesej dan panggilan untuk mengatur aktiviti harian seperti perhimpunan keluarga dan menjejaki lokasi anak-anak	
KAWALAN IBU BAPA TERHADAP PENGGUNAAN TEKNOLOGI KOMUNIKASI	Anak adalah kawan di laman media sosial
	Mempunyai peraturan keluarga yang khusus berkaitan penggunaan teknologi komunikasi
	Sentiasa mengawal laman-laman web yang diakses/dilawati oleh anak-anak
	Mendidik anak-anak tentang risiko dan bahaya Internet
	Mendidik anak-anak supaya tahu melindungi diri sendiri apabila menggunakan Internet

**LEMBAGA PENDUDUK DAN PEMBANGUNAN
KELUARGA NEGARA (LPPKN)**

12B, Bangunan LPPKN, Jalan Raja Laut,
Peti Surat 10416, 50712 Kuala Lumpur

+603 2613 7555

+603 2693 7250

www.lppkn.gov.my

penduduk@lppkn.gov.my

Lembaga Penduduk dan Pembangunan
Keluarga Negara

twitter.com/LPPKN

ISBN 978-967-2079-13-2

9 789672 079132